

KOOSTE SAAPUNEESTA PALAUTTEESTA JA LAADITUT VASTINEET

1.	LAUSUNNOT	2
1.1	Törmänmäen kyläyhdistys Ry	2
2.	Mielipiteet	6
2.1	Mielipide 1	6
2.2	Mielipide 2	6
2.3	Mielipide 3	7
2.4	Mielipide 4	9
2.5	Mielipide 5	10
2.6	Mielipide 6	12
2.7	Mielipide 7	15
2.8	Mielipide 8	20
2.9	Mielipide 9	21
2.10	Mielipide 10	22
2.11	Mielipide 11	23

RISTIJÄRVI, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEESEEN

1. LAUSUNNOT

1.1 Törmänmäen kyläyhdistys Ry

Lausunto 4.3.2022	Vastine
<p>1. Noin 15 kilometrin säteellä Törmänmäestä kaavillaan ainakin 10 tuulivoimalapuistoa (Pieni-Paljakan lisäksi Varsavaara, Hietavaara, Valkeisvaara, Hukkalansalo, Etäisensuo, Takiankangas, Turkkiselkä, Koirakangas, Hirvivaara-Murtovaara) mikä sisältää yhteensä yli 200 tuulivoimalaa! Tämä on täysin kestäväntöytä niin luonnon monimuotoisuuden, maiseman kuin alueella asuvien ihmisten kannalta.</p> <p>Kuten tuulivoimapuiston hankesuunnitelmassa ja Kainuun maakuntakaavassa 2030 todetaan, on Puolangan eteläisin kylä Törmänmäki arvioitu kehityskelpoiseksi ja elinvoimaiseksi kyläksi (at -merkintä). Törmänmäen kylän asukkaat ovat olleet Puolangan kylien kärkeä veronmaksukyvyiltään. Kainuussa kylärakenne on perinteisesti ollut verkkomainen toisin kuin Länsi-Suomessa. Törmänmäkeen on luettu kuuluvaksi myös Kallion, Tulijärven, Karhumäen ja Ketokylän kyläkulmat ja Paakanan seutu. Alueella on asuinrakennuksia noin 200, samoin vakituisia asukkaita - vapaa-ajan asuntoja noin 400, mikä pitää sisällään ainakin tuhatkunta vapaa-ajan asukasta.</p>	<p>Hankkeiden yhteisvaikutukset myös asutukselle arvioidaan.</p> <p>Voimassa olevassa maakuntakaavassa (Kainuun maakuntakaavan 2020, Kainuun vaihemaakuntakaava 2030) Törmänmäki on osoitettu kyläksi (at), eikä tähän ole muutosta esitetty tuulivoimamaakuntakaavan luonnoksessa. Maakuntaliitto vastaa maakuntakaavoituksesta ja sen vaikutusten arvioinnista luonnon monimuotoisuuteen, maisemaan ja alueella asuviin ihmisiin.</p>
<p>2. Pelkästään etäyhteydellä pidettävät tiedotustilaisuudet eivät anna vanhemmille ikäluokille tasa-arvoisia osallistumismahdollisuuksia.</p>	<p>Yhteinen yleisötilaisuus YVA-menettelyn kanssa järjestettiin etäyhteydellä 8.2.2022. Jatkossa pyritään järjestämään tilaisuus paikan päällä tai hybriditilaisuus YVA-selostuksen ja kaavan valmisteluaineiston (ml. kaavaluonnos) valmistuttua: paikan päällä ja/tai samalla etäyhteydellä, jotta tiedon saanti turvataan niille, joilla ei ole etäyhteyksimahdollisuutta ja myös niille, jotka eivät paikan päälle jostain syystä pääse esim. ulkopaikkakuntalaisille loma-asukkaille.</p> <p>Myös asukaskysely tullaan toteuttamaan sähköisen sijaan perinteisenä kirjepostina asukkaille 5-10 km etäisyydellä tuulivoimapuistosta.</p>
<p>3. Hankkeita on arvioitava myös kokonaisvaikutusten kannalta, mutta Pieni-Paljakan YVA-suunnitelmassa ei ole esitetty menetelmiä, aineistoja ja kriteerejä, millä tavalla tämä kokonaisarviointi vaikutuksista mm. luonnon pirstoutumiseen, luonnon monimuotoisuudelle, ihmisten elinkeino- ja vapaa-ajan toiminnalle, asuntojen käytölle ja arvolle, pohjavesille, ilmastopäästöihin, kierrätettävän ja ongelmajätteen määrälle sekä melun määrälle tullaan suorittamaan.</p> <p>Kokonaisharkinnan perusteella tuulivoimaloista on aiheutumassa Törmänmäen alueella naapuruussuhdelain mukaista kohtuutonta rasisitusta, joka edellyttää naapuruussuhdeperusteista ympäristölupaa seudun tuulivoimahankkeille.</p>	<p>Lähdeaineisto ja vaikutusten arvioinnin menetelmät, vastaanottavan kohteen herkkyyks, vaikutuksen suuruus ja vaikutusten arviointien tulokset (merkittävyys) kuvataan tarkemmin YVA-selostuksessa.</p> <p><u>Ympäristölupa</u> Ympäristöluvan tarvetta ei ratkaista yleiskaavaprosessissa. Ympäristönsuojelulain mukaisen (527/2014) ympäristöluvan tarpeesta päättää kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Tuulivoimaloiden rakentaminen voi tapauskohtaisesti vaatia ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan, jos tuulivoimalan toiminnasta aiheutuu naapuruussuhdelaisissa tarkoitettua kohtuutonta rasisitusta melu- ja</p>

RISTIJÄRVI, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEESEEN

	välkevaikutuksista lähialueen asukkaille. Tuulivoimaloiden maisemavaikutukset eivät siten aiheuta ympäristöluvanvaraisuutta.
<p>4. Tuulivoimanpuiston äänisaasteella, välkeentimellä, valoilla, lapojen liikkeellä ja teiden sekä perustusten ja sähkölinjojen rakentamisella on suuri häiritsevä ja pirstova vaikutus alueen eläimistöön ja luontoon. Vilkkuvat valot muuttavat myös yötaivaan näkymän totaalisesti. Perustukset muuttavat maaperägeologisesti jalusta-alueet totaalisesti, mutta hankesuunnitelmissa tätä piilotellaan ja asia esitetään hyvin yleisellä tasolla muutamalla lauseella. Lisäksi massiiviset perustukset on tarkoituskin jättää maahan, missä ne tulevat säilymään ja vähittäin liukenemaan tuhansia vuosia. Kainuun luonto ei kestä tätä!</p> <p>Alueen puroista tavataan harvinaista ja erittäin uhanalaista jokihelmisimpukkaa eli raakkua (<i>Margaritifera margaritifera</i>) - jopa nuorta lisääntyvää kantaa. Raakun elinehto on alueen pienissä vesistöissä esiintyvä purotaimen (<i>Salmo trutta fario</i>) eli tonko, joka lienee muinaisen Oulujärven järvitaimenen kääpiöitynyttä kantaa. Alueella ja ympäristössä on seuraavien Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV mainitsemien lajien lisääntymispaikkoja ja / tai levähdyspaikkoja: Liito-orava (<i>Pteromys volans</i>), pohjanlepakko (<i>Eptesicus nilssonii</i>), ilves (<i>Lynx lynx</i>), karhu (<i>Ursus arctus</i>), saukko (<i>Lutra lutra</i>), susi (<i>Canis lupus</i>).</p> <p>2000-luvun alun metsäpeuran (<i>Rangifer tarandus fennicus</i>) invaasion aikana metsäpeurat levittäytyivät Uvan suuntaan ja Valkeisjärven kankaille ja Palamo-Puolanka maantie 78 tuntumaan. Törmänmäenkin alueelta oli useita peuran näköhavaintoja. Metsäpeurojen lukumäärä Kainuussa on taantunut noin puoleen 2010-luvulla. Kannan hoitosuunnitelma esittää toiveen, että Kainuun metsäpeurapopulaatio löytyä Oulujärven länsipuolelta Vaalan ja Utajärven soille edenneet Suomenselän metsäpeurat. Poronhoitoalueen ja Oulujärven väliset tuulivoimalapuistohankkeet mukaanlukien Pieni-Paljakka tulisivat toteutuessaan sulkemaan lopullisesti mahdollisuuden, että Kainuun ja Suomenselän populaatiot kohtaisivat Oulujärven ja poronhoitoalueen välisessä metsä- ja suoalueilla. Tämä voi olla kohtalokasta Suomen Peuran eli Kainuun Petran elinmahdollisuuksilla, jotka ovat koko ajan supistuneet metseen tehokäytön seurauksena.</p> <p>Paljakan kautta kulkee joutsenien ja kurkien lisäksi mm. vaaraantuneen lajin metsähanhien (<i>Anser fabalis fabalis</i>) muuttoparvia Liminganlahden ja Viennan / Kuolan välillä. Lisäksi alueella näkyy usein reiviirillään ruuanhakumatkoillaan liikkuvia (meri)kottia. Luontodirektiivin ulkopuolelta on mainittava, että alueella liikkuu myös ahma (<i>Gulo gulo</i>). Alueella on hirven (<i>Alces alces</i>) vuodenaikaisvaelluksiin liittyviä tuhatvuotisia reittejä, samoin kuin kanalintujen soidinpaikkoja.</p>	<p>Luontonselvitykset laaditaan YVA-ohjelmassa esitetyn mukaisesti ja huomioidaan hankkeen ja kaavan suunnittelussa ja vaikutusten arvioinnissa.</p> <p>Jokihelmisimpukan esiintyminen lajin esiintymisympäristöksi soveltuissa virtavesistöissä selvitetään niillä alueilla, joilla tarvitaan vesistöilytyksiä. Vesistöjen ylitykset toteutetaan siten, ettei eliöstön vaapaata liikkumista estetä ja liettymisriskiä aiheudu.</p> <p>Tuulivoimahankkeet eivät estä kantojen kohtamista ja liikkumista alueelta toiselle.</p> <p>Alueella on tehty lintujen syysmuuttoselvitys syksyllä 2021. Keväällä 2022 tehdään kevätmuutto. Lisäksi alueelta selvitetään pesimälinnusto ja metsäkanalintujen soidinpaikat. Maastotöiden aikana kiinnitetään huomiota myös petolintuihin ja tehdään tarvittaessa tarkempi petolintuselvitys, jossa etsitään pesiä sekä tarkkaillaan emolintujen poikasikaisten ravinnonhakulentojen suuntautumista.</p> <p>Hankkeen yhteydessä on seurattu hankealueen yli suuntautuvaa lintumuuttoa syksyllä 2021 ja keväällä 2020. Tulosten perusteella laaditaan vaikutusten arvio lintumuuttoon kohdistuvista vaikutuksista.</p>
5. Muu lainvastaisuus Alueen tuulivoimahankkeet mukaan lukien Pieni-Paljakka ovat lainvastaisia myös:	Kunnanvaltuusto on päättänyt käynnistää oikeusvaikutteisen osayleiskaavan laatimisen 13.10.2021 § 36. Kaavoituksen ja YVA-menettelyn aikana selvitetään tuulivoimalla tuotettavan sähkön mahdolli-

RISTIJÄRVI, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen

<p>Kuntalain suhteen (1§ /1): Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.</p>	<p>suudet ja vaikutukset alueen elinvoimaan ja ympäristöön. Kunta puntaroi nämä. Kunnanvaltuusto tekee lopulta päätöksen kaavan hyväksymisestä.</p>
<p>Ympäristönsuojelulain suhteen: lain tarkoituksena on (1§ /1): 1) ehkäistä ympäristön pilaantumista ja sen vaaraa, ehkäistä ja vähentää päästöjä sekä poistaa pilaantumisesta aiheutuvia haittoja ja torjua ympäristövahinkoja; 2) turvata terveellinen ja viihtyisä sekä luonnontaloudellisesti kestävä ja monimuotoinen ympäristö, tukea kestävää kehitystä sekä torjua ilmastonmuutosta; 3) edistää luonnonvarojen kestävää käyttöä sekä vähentää jätteiden määrää ja haitallisuutta ja ehkäistä jätteistä aiheutuvia haitallisia vaikutuksia; 4) tehostaa ympäristöä pilaavan toiminnan vaikutusten arviointia ja huomioon ottamista kokonaisuutena; sekä 5) parantaa kansalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa ympäristöä koskevaan päätöksentekoon</p> <p>Laissa tarkoitetaan (5§ /1): 1) päästöllä ihmisen toiminnasta aiheutuvaa aineen, energian, melun, värinän, säteilyn, valon, lämmön tai hajun päästämistä, johtamista tai jättämistä yhdessä tai useammasta kohdasta suoraan tai epäsuorasti ilmaan, veteen tai maaperään; 2) ympäristön pilaantumisella sellaista päästöä, jonka seurauksena aiheutuu joko yksin tai yhdessä muiden päästöjen kanssa: a) terveyshaittaa; b) haittaa luonnolle ja sen toiminnoille; c) luonnonvarojen käyttämisen estymistä tai melkoista vaikeutumista; d) ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä; e) ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä; f) vahinkoa tai haittaa omaisuudelle taikka sen käytölle; tai g) muu näihin rinnastettava yleisen tai yksityisen edun loukkaus;</p> <p>3) ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavalla toiminnalla laitoksen perustamista tai käyttämistä sekä siihen teknisesti ja toiminnallisesti kiinteästi liittyvää toimintaa taikka alueen käyttämistä tai toiminnan järjestämistä siten, että siitä saattaa aiheutua ympäristön pilaantumista; 4) terveyshaitalla ihmisessä todettavaa sairautta, muuta terveydenhäiriötä tai sellaisen tekijän tai olosuhteen esiintymistä, joka voi vähentää väestön tai yksilön elinympäristön terveellisyyttä; ...</p> <p>Eläinsuojelulain suhteen: Tämän lain tarkoituksena on suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla kärsimykseltä, kivulta ja tuskalta (1§) Tätä lakia sovelletaan kaikkiin eläimiin (2§)</p>	<p>YVA-lain mukaisessa ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä selvitetään hankkeen ympäristövaikutukset ja mahdollisten haitallisten vaikutusten lieventämiskeinot. Yhteysviranomaisen ottaa YVA-selostuksen valmistumisen jälkeen kantaa perustelussa päätelmässä selvitysten ja vaikutusten arviointien riittävyyteen ja hankkeen toteuttamiskelpoisuuteen.</p> <p>Kaavaprosessin aikana käydään viranomaisneuvottelut ja tarvittava määrä työneuvotteluja sekä pyydetään lausunnot asianosaisilta viranomaistahoilta.</p>
<p>EU:n kilpailulainsäädännön suhteen: Kunta on korostanut kuinka tuulimyllyhankkeilla taataan kunnan asukkaille palveluita. Kunnan on tehtävä hankintansa mahdollisimman edullisesti ja</p>	<p>Kunta ei toimi tässä tuulivoimahankkeessa hanke-vastaavana tai tuulivoimalla tuotettavan sähkön tuottajana, vaan yksityisen sektorin yritys.</p>

RISTIJÄRVI, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEESEEN

<p>avoimesti. Edullisuus varmistetaan pyytämällä tarjouksia riittävän monelta tuottajalta... Onko näin tehty tuulivoimayhtiön suhteen?</p>	<p>Kunnat eivät kilpailuta hankekaavoja, joiden laadintakustannuksista vastaa hankevastaava. Hankevastaava on tehnyt kaavoitusaloitteen kunnalle. Kunnanvaltuusto on päättänyt käynnistää oikeusvaikutteisen osayleiskaavan laatimisen 13.10.2021 § 36.</p>
<p>5. Perustuslain vastaisuus - 15§ sisältää omaisuuden suojan: "Jokaisen omaisuus on turvattu." On täysin ennakoitavissa, että Törmänmäen alueella, mutta myös muualla tuulivoimapuistojen vaikutusalueella asuinrakennusten ja vapaa-ajan asuntojen jälleenmyyntiarvo ja vakuusarvo romahtaa ja laskee vähintäänkin useita kymmeniä prosentteja – lähellä voimaloita käytännössä nolautunee. Nykyisten vapaa-ajan asuntojen virkistyskäyttömahdollisuudet suorastaan leikkautuvat kuten myös (ranta)rakennusoikeudet.</p> <p>Kaikkiaan hanke merkitsee valtavaa tulonsiirtoa lähialueen kiinteistönomistajien kustannuksella tuulivoimayhtiölle, kunnalle (verotulot) ja muutamille maanomistajille (vuokratulot). Kaavavaikutussuunnitelmasta puuttuu, miten tätä kompensoidaan vaikutusalueen kiinteistönomistajien enemmistölle. Tämä kaikki koskee myös Paljakan luontomatkailuun liittyviä investointeja. Alueelta on tultu hakemaan hiljaisuutta ja koskemattomuutta luontoa. Alueen kiinnostavuus erityisesti ulkomaiden matkailijoiden näkökulmasta tulee romahtamaan. Myös eräharrastukseen sekä -matkailuun hankkeet vaikuttavat taannuttavasti. Lisäksi satoja hehtaareja alueen metsätalousmaista siirtyy elinkeinon ulkopuolelle. Alueen rakentamisen jälkeiset mahdolliset huolto-työt ym. todennäköisesti siirtyvät kilpailutuksen perusteella isoille vähintäänkin maakunnallisille toimijoille lähikylien ulkopuolelle.</p>	<p><u>Vaikutus kiinteistöjen arvoon</u> Tuulivoimaloiden vaikutuksista asuinkiinteistöjen hintoihin valmistuneen tutkimuksen mukaan tuulivoimalla ei ollut vaikutusta kiinteistön arvoon (Talous tutkimus, FCG 2021). Asuinkiinteistöjen hintojen muutoksiin vaikuttaa paikallisten asuntomarkkinoiden yleinen kehitys. Tutkimuksessa tarkasteltiin Haapajärvellä, Kalajoella, Karviolla, Närpiössä, Perhossa, Raahessa ja Simossa tehtyjä kiinteistökauppoja vv. 2013–2021. Tarkastelluissa kunnissa tuulivoimahankkeita oli otettu käyttöön eri vuosina aikavälillä 2013–2021.</p> <p>Kiinteistöjen arvo koostuu useasta eri asiasta, jotka vaikuttavat siihen yhtä aikaa kuten sijainti, liikenneyhteydet, väestörakenteen muutos, uudisrakentaminen, lainojen korot, asuntomarkkinoiden kehitys, suhdanteet. Maaseudulla vesi ja järvenranta-paikka sekä kuivalla maalla asuntoon liittyvä metsä- ja viljelyalue nostavat arvoa. On vaikeaa osoittaa yksiselitteisesti yhden tekijän vaikutusta koko arvoon. Yksi keskeisimmistä tekijöistä on asutuksen tuulivoimalan välinen etäisyys. Vaikutuksen voimakkuus riippuu myös siitä, onko tuulivoimapuisto suunnitteilla, rakenteilla vai rakennettu vuosia sitten.</p> <p><u>Rakennusoikeudet ja virkistyskäyttö</u> Voimassa olevien kaavojen rantarakennusoikeuksiin ei tuulivoimaosayleiskaavalla ole vaikutusta. Ulkomelun keskiäänitason asuin- ja lomarakentamista rajoittava yli 40 dB meluvyöhyke jää Ristijärvellä kaava-alueen sisäpuolelle, ulottuu osin Hyrynsalmelle ja Puolangan puolelle jää Pieni-Paljakan tuulivoimapuiston alueelle, eikä estä loma- tai asuinrakennusten rakentamista muualla.</p> <p>Tuulivoimalat eivät estä alueen virkistyskäyttöä, marjastusta tai metsästystä. Alueella liikkumista rajoitetaan rakentamisen tiettyjen vaiheiden aikana.</p> <p><u>Metsätalous</u> Kaava-alueella voi metsätalouden harjoittaminen jatkaa tuulivoimarakennuspaikkoja ja tiestön ulkopuolella. Metsätaloustyöstä poistuva maa-ala on noin 2–3 % suunnittelualan pinta-alasta. Parannettu ja ympärivuoden auki pidettävä huoltotieverkosto palvelee myös metsätalouden kuljetuksia.</p>
<p>Lopuksi. Voimaloita markkinoidaan mielikuvilla luontoystävällisyydestä ja yhteiskunnallisesta välttämättömyydestä. Tätä hyödyntävät kansainväliset tuulivoimayhtiöt. Ulkomaiset tuulivoimayhtiöt ovat nykyisessä kansainvälisessä tilanteessa myös suuri turvallisuuspoliittinen riski.</p> <p>Kaiken edellä mainitun pohjalta Törmänmäen Kyläyhdistys ry vastustaa Pieni-Paljakan kaavoitusta tuulivoimalapuistoksi.</p>	<p>Nykyinen sähkönkulutuksen kasvu ja turvallisuuspoliittinen tilanne ovat lisänneet kotimaisen energiantuotannon tarvetta. Tuulivoima on tuonut Suomeen runsaasti uusia investointeja. Valtaosa rakennetuista tuulivoimaloista on suomalaisomistuksella, mutta niiden rahoittajina on niin suomalaisia kuin ulkomaalaisia yrityksiä esimerkiksi vakuutusyhtiöitä.</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>

RISTIJÄRVI, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen

2. MIELIPITEET

2.1 Mielipide 1

Mielipide 4.3.2022	Vastine
Ehdottaisin, että tuulivoimaa ei toteuteta eli VEO.	Ehdotus merkitään tiedoksi.
<p>Perusteena tuulivoimaloita on tulossa jo muuallekin ja tämä on aivan liian lähellä asutusta/loma-asutusta. Itsellä on mökki Humalajärven pohjoispuolella ja myllyt tulisivat todella lähelle rantaviivaa ja näin melu/välke riskinä ja alentamassa rannan arvoa ja kenties jopa haittaamassa mahdollista jatkorakentamista. Eikä vakituinen asuntokaan Uvan kylällä kovin paljoa kauempana ole. Kuten Prokonin edustaja sanoi yleisöwebinaarissa, näitä voimaloita ei haluta riesaksi Etelä-Suomeen, missä suurempi asukastiheys. Miksi haja-asutusalueilla ihmisillä olisi vähemmän oikeuksia elää? Asumattomia alueitakin löytyy paljon enemmän, kun mennään vielä pohjoisemmaksi.</p> <p>Myllyt rumentavat maisemaa, vievät metsätaloukskäytöstä paljon maata ja varsinkin sähkölinjojen liisärakentaminen vie maata pois metsätaloukskäytöstä heikoilla korvauksilla. Mikäli linjoja/myllyjä rakennetaan, tulee niistä maksaa tuottoon sidottu korvaus kaikille haitasta kärsineille.</p>	<p>Etäisyydestä johtuen alustavilla tuulivoimaloiden rakentamispaikoille tehtyjen mallinnusten perusteella tuulivoimaloiden melu- ja välkevaikutukset eivät rajoita Humalajärven rantarakentamista.</p> <p><u>Metsätalous</u> Kaava-alueella voi metsätalouden harjoittaminen jatkaa tuulivoimarakennuspaikkoja ja tiestön ulkopuolella. Metsätaloukskäytöstä poistuva maa-ala on noin 2-3 % suunnittelualan pinta-alasta. Parannettu ja ympärivuoden auki pidettävä huoltotieverkosto palvelee myös metsätalouden kuljetuksia. Metsäkiinteistön myyntiarvo nousee, jos sillä on vuokrasopimus tuulivoimarakentamista varten.</p>

2.2 Mielipide 2

Mielipide 27.2.2022	Vastine
<p>Pieni Paljakan tuulivoimahanke toteutuessaan olisi valtava takaisku yrityksellemme ja tietäisi yrityksemme loppua. Voimala tulisi vain n. 2 km etäisyyteen yrityksestämme, joka on Latvian kylässä. Koiravaljakkoreittimme, yhdyslatu Paljakasta Ukkohalaa ja Köngäs Kierroksen vaellusreitti laavuineen ovat juuri tällä alueella. Tärkein tavoitteemme on koskemattoman luonnon näyttäminen asiakkaillemme, jotka tulevat pääasiassa Keski-Euroopasta. Heille on äärimmäisen hieno elämys kokea puhdasta suomalaista luontoa, jota ei oikeastaan ole enää jäljellä muualla kuin muutamalla alueella täällä Kainuussa ja Pohjois-Suomessa. Kainuussa tärkein alue on varmasti tuo Luonnon Puisto ja sen läheisyydessä oleva alue, johon nyt tuulivoimatehdasalue halutaan perustaa.</p>	<p>YVA-menettelyssä selvitetään hankkeen vaikutukset luonnon arvoihin. Vaikutukset luonnon arvoihin, matkailuun, elinkeinoin ja virkistykseen arvioidaan ja raportoidaan YVA-selostukseen.</p>
<p>Kuten hyvin jo tiedetään, nämä tuulivoimatehdasalueet eivät ole mitään pieniä ja ympäristöystävällisiä alueita. Niiden alta tuhoutuu valtavat määrät metsää, 5 - 12 m leveä massiivinen tie- ja sähköverkosto pitää rakentaa, koko luonto pirstoutuu, eläimet häviävät niiden läheisyydestä, maaperä ja vesistö saastuu, puhumattakaan ihmisille aiheutuvista melu- ym. haitoista. 300 m korkeuteen ulottuvat voimalat näkyvä jopa 40 km päähän. Näin suuria ja korkeita voimaloita ei ole Suomeen vielä rakennettu ja kokemusta niistä ei juuri ole.</p>	<p>Pieni-Paljakan tuulivoimahankkeessa tutkitaan enintään 300 metriä tuulivoimaloiden kokonaiskorkeutena, mikä on tällä hetkellä tavanomainen teollisen kokoluokan maalle rakennettavien tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus hankkeissa. Metsätaloukskäytöstä poistuva maa-ala on noin 2-3 % suunnittelualan pinta-alasta. Melu- ja välkevaikutukset arvioidaan ja huomioidaan, etteivät terveyden suojelemiseksi määrätty melun ohjearvot ja suositeltu välkeika ylity.</p>

RISTIJÄRVI, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEESEEN

	<p>Tuulivoimahankkeen vaikutukset vesistöihin ja maaperään arvioidaan YVA-menettelyssä. Tavanomaisesti rakennustyöt aiheuttavat paikallista ja lyhytaikaista ravinne- ja kiintoainekuormitusta rakentamisalueiden läheisissä ojissa. Vesistöjen ylitykset huomioidaan siltarummuissa rakentamisen yhteydessä. Tuulivoimatuotannosta ei aiheudu toiminnan aikana päästöjä vesistöihin tai maaperään. Mahdollisissa vahinkotilanteissa öljyt ja kemikaalit kerääntyvät keruualtajiin tai tuulivoimaloiden perustusten tiiviille pohjalle, joten alueen hulevesissä ei ole sellaisia haitta-aineita, jotka aiheuttaisivat haittaa ympäristölle.</p>
<p>Onko näistä voimaloista mahdollisesti saatava kiinteistövero tämän arvoista? Miten kerromme tuleville sukupolville tämän luontotuhon? Kainuun hienot vaaramaisemat ja puhdas luonto ovat kaikille muillekin kuin matkailualan yrittäjille korvaamaton asia. Eikö meidän kaikkien pitäisi yhdessä tehdä parhaamme, että Kainuun jäljellä oleva luonto suojellaan ja säilytetään myös seuraaville sukupolville?</p> <p>Toivoisimme päättäjiltä pitkänäköisyyttä ja tuulivoimalan hankkeen peruuntumista. Tiedämme, että Ristijärvellä osataan kunnioittaa luontoa ja ollaan erittäin luontoystävällisiä. Te osatte varmasti katsoa tulevaisuuteen ja ymmärtää, että tämä luonto voi tarjota myös työtä monelle matkailualan yrittäjälle ja sitä kautta saada uusia yrittäjiä ja verotuloja kuntaa. Samalla voidaan pelastaa tämä mittaamattoman arvokas ja ainutlaatuinen luonto.</p>	<p>Luonto- ja maisemavaikutukset arvioidaan YVA-selostukseen. Tuulivoimahankkeen YVA-menettelyssä selvitetään hankkeen ympäristövaikutukset ja kaavoituksessa arvioidaan maankäyttöratkaisun vaikutukset. Kaavoituksessa tutkitaan toteuttamisen edellytykset. Näiden prosessien tuottaman tiedon pohjalta kunta puntaroi ja päättää kaavan hyväksymisestä.</p>

2.3 Mieli pide 3

Mieli pide 28.2.2022	Vastine
<p>Toteamme Pieni-Paljakaan suunnitellusta Prokonin tuulipuistosta, että suunnitelmat puiston perustamisesta ovat huonoja, emmekä kannata yhdenkään myllyn rakentamista alueelle. Kannatamme vaihtoehtoa, jossa hanketta ei toteuteta.</p>	<p>Mieli pide merkitään tiedoksi.</p>
<p><u>Virkistysarvoista</u> Korkealle kohoavat tuulivoimalat pilaisivat maiseman elvyttävyyden ja kokemuksen koskemattomasta luonnosta eli sen syyn, minkä vuoksi alueella hakeudutaan. Tuulivoimalat näkyisivät joka suuntaan ja aiheuttaisivat myös äänillään, valoillaan sekä välkkeellään stressiä sekä ihmisille että luonnolle. Alueella on talvisin paljon lunta, ja lumen ja jään kertyminen tuulivoimaloiden lapoihin aiheuttaa riskin alueella liikkujille. Ilmastonmuutoksen ennakoidaan lisäävän sään ääri-ilmiöitä, kuten myrskyjä.</p> <p>Mikäli tuulivoimaloiden rakentaminen tummentaisi tai samentaisi alueen purot ja pilaisi lähteikön ja muuttaisi soiden vesitasapainoa, kyseeseen tulisi myös selkeä haitta ihmisten terveydelle, maiseman kauneudelle sekä virkistysarvoille.</p>	<p>Tuulivoimaloista irtoavan jään aiheuttama turvallisuusriski on erittäin pieni, eikä se esimerkiksi estä alueen käyttöä nykyisiin toimintoihin. Tuulivoimaloissa on automaatiikka, joka havaitsee roottorin lapoihin kertyneen paksun jään aiheuttaman epävakauden ja pysäyttää voimalan. Konehuoneen katolle kertyvä lumi putoaa tuulivoimalan juurelle. Tuulivoimalat voidaan varustaa jäätymisen havainnointijärjestelmillä. Tällöin jäätävistä olosuhteista voidaan varoittaa valomerkein ja tarvittaessa tuulivoimalat pysäyttää. Tuulivoima-alueen sisääntulotielle asennetaan infotaulu, jossa on kuvattu tuulivoimaloiden sijoittuminen alueella, tieyhteydet ja muut turvallisuuden liittyvät seikat. Tuulivoimalan lähialue voidaan lisäksi varustaa putoavasta jäädästä varoittavilla kylteillä.</p> <p>Tuulivoimahankkeen vaikutukset pintavesiin arvioidaan YVA-menettelyn yhteydessä ja raportoidaan YVA-selostukseen sekä huomioidaan kaavan vaikutusten arvioinnissa. Vesistöjen ylitykset huomioidaan siltarummuissa rakentamisen yhteydessä. Rakennustöiden yhteydessä mm. rummut ja muut valuntaa ohjaavat rakenteet suunnitellaan siten, että</p>

RISTIJÄRVI, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen

	vaikutuksia nykytilaan verrattuna syntyy mahdollisimman vähän.
<p><u>Luonto- ja kulttuuriarvoista</u> Tuulimyllyt tulisivat olemaan liian lähellä Paljakan erämaista luonnonpuistoa sekä tiukasti suojeltuja Natura 2000-alueita, joita koskee pilaamiskiello. Alue voi olla tärkeä joillekin lajeille pimeyden vuoksi. Esimerkiksi kiiltomadot ovat jo levinneet Kajaanin pohjoispuolelle ilmastonmuutoksen myötä. Olemme tavanneet kyseisellä alueella maakotkan, jonka pesimästä kannamme huolta, mikäli tuulimyllyjä tulisi alueelle. Myös alueen muu linnusto tulisi selvittää perinpohjaisesti.</p> <p>Tuulipuiston valuma-alueen vesiekosysteemit, kuten vaikkapa suojeltu Latvajoki, ovat ainutlaatuisia Suomessa, eivätkä niiden luontoarvot ole yhteensovitettavissa raskaan teollisen rakentamisen kanssa. Myös alueen muinaismuistot ja vielä inventoimattomat kohteet tulisi selvittää maastokäynneillä ja suojella. Kaikkea arvokasta ei välttämättä ole vielä viety rekistereihin. Myös lehdot ovat luontotyyppinä Suomessa harvinaistuneet ja suojelun tarpeessa. Alueella on Vaarajakson lehtoalue eliöineen.</p>	<p>Luontoselvitykset laaditaan YVA-ohjelmassa esitetyn mukaisesti ja huomioidaan hankkeen ja kaavan suunnittelussa ja vaikutusten arvioinnissa.</p> <p>Kaava-alueelle laaditaan arkeologinen inventointi, jonka tulokset huomioidaan kaavan maankäytön suunnittelussa ja vaikutusten arvioinnissa.</p>
<p><u>Yhteisvaikutuksista</u> Yhteisvaikutukset lähialueen Hietavaaran ja Varsavaaran tuulipuistohankkeiden kanssa tulisi selvittää. Kolmen tuulipuiston rakentaminen muutaman kilometrin säteelle ei ole ekologisesti, kulttuurisesti ja taloudellisesti kestävä.</p>	<p>Hankkeiden yhteisvaikutukset arvioidaan muiden lähialueen tuulivoimahankkeiden kanssa.</p>
<p><u>Oikeudenmukaisuudesta</u> Alueen maanomistusoikeudet ovat muuttuneet viime vuosina rajusti, kun UPM on myynyt maita, ja yksityisten metsänomistajien määrä on pienentynyt. Niin ikään saksalainen tuulivoimayhtiö Prokon kertoi Pikku-Paljakan tuulipuistohankkeen idean olevan lähtöisin alueen maanomistajalta. Maanomistajia (=sijoittajia) motivoi vuokratulo. Prokon kertoi samassa tilaisuudessa, että tuulipuisto valmistuttuaan todennäköisesti myydään eteenpäin. Olemme erittäin huolestuneita tästä kehityksestä ja katsomme, että se polkee paikallisten asukkaiden perustuslaillisia oikeuksia, muun muassa omaisuusuoja, oikeutta turvalliseen ja terveelliseen ympäristöön ja kotirauhaan. Vastuu luonnosta kuuluu perustuslain mukaan kaikille.</p>	<p>Suomessa noudatetaan Suomen lainsäädäntöä omistussuhteista riippumatta. Hankekehittäjä vastaa hankkeesta rakentamisvaiheeseen asti. Vielä ei tiedetä, onko Prokon rakentamisessa mukana. Tuotantovaiheessa vaihtoehtoina ovat sähkönmyynti pohjoismaisille sähkömarkkinoille tai että suuri sähkökäyttäjä ostaa sähköntuoton.</p> <p>Huolehditaan siitä, etteivät esimerkiksi terveydensuojelun määrittämät valtioneuvoston päätöksen tuulivoimaloiden melun ohjeistot (1107/2015) tai asumisterveysasetuksen (545/2015) mukaiset sisämelun toimenpiderajat ylitä asuin- ja lomarakennusten kohdalla.</p>
<p><u>Muista elinkeinoista ja luontomatkailusta</u> Tuulivoimalat eivät ole yhteensovitettavissa myöskään alueella toimivien luontomatkailuyrittäjien toiminnan kanssa. Luontomatkailu perustuu luonnonrauhaan ja koskemattomuuteen sekä mahdollisimman vähäiseen ihmisen vaikutukseen maisemassa. Luontomatkailulta putoaa koko idea pois, jos tuulimyllyt näkyvät turisteille. On huomattava, että alueen pohjoispuolella on valtion maita, joita ei ole vuokrattu tuulivoimalle. Näille alueille olisi mahdollista muodostaa kansallispuisto. Vaara-Kainuun kansallispuistosuunnitelma on olemassa ja sen voisi päivittää uusin tiedoin.</p> <p>Muistutamme, että kunnat voivat tehdä myös ratkaisuja luonnon ja ihmisten hyväksi. Mikään laki ei velvoita kuntia kaavoittamaan tuulipuistoja maanomistamien ja tuuliyhtiöiden pyytämille paikoille. Tuulivoimaa kuitenkin tarvitaan energiaomavaraisuuden ja ilmastonmuutoksen torjunnan takia, ja</p>	<p>Vaikutukset matkailuun arvioidaan ja raportoidaan YVA-selostukseen.</p>

RISTIJÄRVI, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen

<p>siksi pidämme tärkeänä, että kaavoituksella myllyille osoitetaan alueita, joissa ei ole herkkiä luontoarvoja ja joista ei ole haittaa alueen ihmisille ja heidän elinkeinoilleen ja omaisuudelleen.</p>	
<p><u>Riskit vesistöille</u> Tuulipuiston alueen rakentamissuunnitelmat ovat massiivisia, ja katsomme, että vaativat ympäristöluvan ja vesilain mukaisen luvan, sillä rakentaminen muodostaa selvän riskin vesistöille. Alueella on YVA-suunnitelman mukaan lähde, tihkupinta ja puroja, jotka johtavat soille ja luonnontilaisiin jokiin ja niitä pitkin järviin. Lähde on pohjaveden purkautumispaikka maan pinnalle. Alueen rakentamisessa tulisi tarkastelu laajentaa koskemaan koko valumavesialuetta. Ei riitä, että selvitys tehdään tuulivoimapuiston alueelta. Kaikki maan kaivaminen sekä ilmastonmuutoksen ja sadannan lisääntymisen aiheuttama eroosio ovat riski vesistöille ja vesieliöille. Kansainvälisen ilmastopaneelin IPCC:n Suomen edustaja Petteri Taalas kertoo juuri tänään Helsingin Sanomissa, että maailman suurin riski on vesipula. Tuulipuiston haluamalla alueella on lähdevettä ja puro- ja jokivettä, jossa uhanalaiset raakut voivat elää – alue on liian arvokasta tuulivoimarakentamiselle uhrattavaksi. Toivomme virkamiehiltä ja alueen päättäjiltä viisautta ja hyvää harkintaa luontoarvojen turvaamiseksi myös tuleville sukupolville.</p>	<p><u>Vesilain mukainen lupa</u> Vesilain mukaista lupaa ei ratkaista yleiskaavaprosessissa. Vesilain mukainen poikkeuslupa 11 § 8587/2011) voi tuulivoimahankkeissa tulla kysymykseen esimerkiksi, mikäli toteuttaminen vaarantaisi luonnontilaisen enintään 10 ha suuruisen lähteen luonnontilan.</p> <p><u>Ympäristölupa</u> Ympäristöluvan tarvetta ei ratkaista yleiskaavaprosessissa. Ympäristönsuojelulain mukaisen (527/2014) ympäristöluvan tarpeesta päättää kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Tuulivoimaloiden rakentaminen voi tapauskohtaisesti vaatia ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan, jos tuulivoimalan toiminnasta saattaa aiheutua naapurussuhdelaisissa tarkoitettua kohtuutonta räsitusta. Tuulivoimaloiden tapauksessa tällaisia vaikutuksia voivat olla lähinnä aiheutuva melu ja lapojen pyörimisestä aiheutuva varjon muodostuminen (vilkkuminen) (YSL 28§, NaapL 17§). Tuulivoimaloiden maisemavaikutukset eivät siten aiheuta ympäristöluvanvaraisuutta.</p> <p>Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin arvioidaan YVA-menettelyssä ja raportoidaan YVA-selostukseen ja huomioidaan kaavan laatimisen yhteydessä. Rakentamisen aikaiset vaikutukset pintavesiin ovat paikallisia ja lyhytaikaisia. Toiminnan aikana ei arvioida aiheutuvan vaikutuksia vesistöön, paitsi äärimmäisessä poikkeustilanteessa voimalan rikkoutuessa. Joka tapauksessa mahdollisissa vahinkotilanteissa öljyt kerääntyvät keruualtaisiin tai tuulivoimalan tornin tiiviille pohjalle eivätkä päädy maaperään tai vesiin.</p>

2.4 Mieli pide 4

Mielipide (päiväämätön)	Vastine
<p>Elääkseni täällä perustin pienen luontomatkailuun keskittyneen yrityksen nimeltä Six Senses Nature. Pienellä leirilläni ei ole sähköä, joten ei televisiota, ei radiota, jonka tarkoituksena on auttaa rauhaa ja hiljaisuutta etsiviä vieraita olemaan hetkessä ja suunnata katseensa pois mediamaailmasta luontoon. Miten minä voin varmistaa nämä asiat tulevaisuudessa ja vastata vieraideni odotuksiin luonnon rauhasta? Tuulivoimalat synnyttävät melua, infrääntä ja valon heijastuksia, jotka luovat varjoja, millä on negatiivinen vaikutus ihmisten ja eläinten terveyteen!</p> <p>Perhe on perustanut Nature Point Paljakan v. 1997 ja siitä lähtien yritys on ollut erittäin menestyvä ja erikoistunut luontomatkailuun (koiravaljakkoajelua, ratsastusta islanninhevosilla, karhunkatselua, alkuperäinen suomalainen sauna Iso-Särkijärven rannalla, jossa avannossa uiminen on kokemus...)</p>	<p>Vaikutukset luontomatkailuun ja elinkeinoihin arvioidaan YVA-menettelyn yhteydessä ja raportoidaan YVA-selostukseen.</p>

RISTIJÄRVI, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEESEEN

<p>Asuintalomme, jurtat ja Honkasauna ovat vain kivenheiton päässä suunnitellusta Hietavaaran tuulivoimapuistosta (n. 1,5 km).</p> <p>Näiden tuulivoimaloiden rakentaminen, joista saadaan kyseenalaisia voittoja, tarkoittaa Six Senses Nature loppua! Samalla kun muut voivat kirjata itselleen korkeat vuosivuokratulot, minä en voi enää ylläpitää liikeideaani ja toimeentuloni tuhoutuisi! Kuka korvaa tämän minulle?</p>	<p>Tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset arvioidaan asutukselle. Etäisyyttä Iso-Särkijärven itärantaan Puolangan kunnan puoleisesta Pieni-Paljakan tuulivoimapuiston osayleiskaavan suunnittelualueesta on noin 4 km ja etäisyyttä osoitteeseen yli 5 km.</p>
<p>Monet Kotilan taloudet saavat vetensä paikallista luonnonlähteistä. Onko olemassa tutkimuksia, miten paljon teiden ja tuulivoimaloiden perustusten massiiviset rakennelmat vaikuttavat lähdevesihuoltoomme?</p> <p>Arvoisat päättäjät! Haluatteko todella sallia tämän virkistys- ja luontomatkailualueeksi julistetun alueen muuttamista teollisuusalueeksi? Haluatteko todella sallia massiivisten teiden rakentamisen metsien halki, teiden, joita tuulivoimaloiden rankentaminen ja huolto tarvitsee? Oletteko valmiita rajoittamaan ja vaarantamaan ihmisten ja eläinten elämänlaatua ja terveyttä?</p>	<p>Vaikutusten arvioinnissa otetaan huomioon hankealueella mahdollisesti olevat lähteet. Arvioinnissa tarkastellaan, vaarantuuiko lähteiden luonnontila hankkeen vaikutusten takia. Vaikutukset raportoidaan YVA-selostuksessa.</p> <p>Kaavoituksen ja YVA-menettelyn aikana selvitetään tuulivoimalla tuotettavan sähkön mahdollisuudet ja vaikutukset alueen elinvoimaan ja ympäristöön. Kunta puntaroi nämä. Kunnanvaltuusto tekee lopulta päätöksen kaavan hyväksymisestä.</p>

2.5 Mielipide 5

Mielipide 4.3.2022	Vastine
<p>Paljakka ympäristöineen on virkistysalue ja sitä ympäröi Suomen vanhin kuusimetsä. Myös Paljakan luonnonpuisto on vain 3 km:n päässä suunnitelluista Pieni Paljakan tuulipuistoista. Paljakan matkailualueella on paljon loma-asuntoja ja tuhannet ihmiset tulevat tänne etsimään lepoa ja rentoutumista. Luontomatkailuyritykset kuten Nature Point Paljakka Oy, Six Senses Nature ja muut tuovat tänne paljon vieraita eri puolilta Eurooppaa.</p> <p>Tässä listaan muutamia kohtia, jotka puhuvat tuulivoimaa vastaan.</p>	<p>Vaikutukset luontomatkailuun ja elinkeinoihin arvioidaan YVA-menettelyn yhteydessä ja raportoidaan YVA-selostukseen.</p>
<ul style="list-style-type: none"> -Epätasainen energiansyöttö tuuliturbiineilta -Sähköverkkojen epävakaas -Sähkön korkea hinta epävakaan energiansaannin ja tuulienergian huonon ennustettavuuden vuoksi 	<p>Säätövoiman tarve on jatkuvaa. Säätövoima on nopeasti käynnistyvää sähköntuotantoa, jolla tasataan kulutuksen ja tuotannon hetkittäisiä vaihteluita. Tuulivoimatuotanto voidaan nykyään ennustaa, jolloin tuulen vaihteluihin varautumalla pienenee tuulivoiman aiheuttama säätövoiman käyttötarve. Tuuleton jakso voidaan ennustaa etukäteen, jolloin tuulivoimaa ei tarjota markkinalle ja voidaan ottaa käyttöön muuta sähköntuotantoa. Ennustevirheistä sähköntuottajat maksavat ns. tasemaksua, jolla kätetaan säädöstä aiheutuneet lisäkustannukset.</p> <p>Energiajärjestelmän murroksessa mm. sään mukaan vaihteleva tuotanto, sähkövarastot ja kulutusjousto tulevat osaksi järjestelmää tulevalle vuosikymmenellä. Sähköä kerätään talteen silloin, kun tuotantoa on runsaasti sekä sitä myös muunnetaan lämmöksi ja liikenteen käyttövoimaksi. Sähkövarastoja puretaan, kun energian hinta nousee pienemmän tuotannon vuoksi. Energiamurros mahdollistaa lisätä sähköjärjestelmäämme suurenkin määrän mukaan vaihtelevaa tuotantoa. Sähköjärjestelmää</p>

RISTIJÄRVI, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEESEEN

	säädetään nykyisinkin päivittäin mm. vaihtelevan kulutuksen vuoksi.
-Korkeat rakennuskustannukset, korkeat ylläpito-kustannukset	Tuulivoiman kustannukset muodostuvat investointi-kustannuksista sekä toiminnanaikaisista huolto- ja käyttökustannuksista. Maatuulivoimaloiden investointikustannukset ovat yli milj. € yhtä nimellistehon megawattituntia kohti, mihin lisätään mm. hankkeen kehityskulut ja sähköverkkoliittymän kulut, jolloin investointikustannus on n. 1,2-1,3 milj. €/MW (2020). Tuulivoimapuiston käyttökustannukset elinkaaren aikana voivat olla yli puolet verrattuna alkuperäiseen investointikustannukseen. Tuulivoiman tuotantokustannuksiin (E/MWh) vaikuttaa investointikustannusten sekä käyttö- ja kunnossapitokustannusten lisäksi se, kuinka paljon tuulivoimala tuottaa sähköä ja mikä sen elinikä on.
-Tuulivoimalat vaativat kaiken kaikkiaan suhteellisen paljon tilaa.	Tuulivoimaloiden ja infran rakentamisen vaatima tilantarve on kuvattu YVA-ohjelmassa ja OAS:ssa sekä arvioidaan tarkemmin tämän hankkeen osalta YVA-selostukseen. Tuulivoimahankkeen rakentaminen vie muutamia prosentteja suunnittelualueen metsäpinta-alasta.
-Käyttämättömät roottorin siivet ovat merkittävä hävitysongelma!	Tuulivoimaloiden kierrätysaste nousee. Kierrätysaste on lähes 80 prosenttia. Voimaloiden lavat ovat kierrätyksen kannalta ongelmallisimmat, sillä niissä käytettyjen lasikuitu- ja epoksimateriaalien uusiokäyttö on kehitteillä. Lasikuitua ja komposiittia ei ole luokiteltu vaaralliseksi jätteeksi. Tuulivoimaloiden lapojen kierrättäminen on juuri käynnistynyt liikeala. Maailmalla on useita teknologioita, jotka voivat hyödyntää lasikuitumuovijätettä mm. Neocomp Saksassa ja Global Fiberglass Solutions Yhdysvalloissa, Stena Recycling ja Conecor Oy Suomessa. Esimerkiksi Stena Recycling kierrättää tuulivoimaloiden lasikuidun sementin valmistukseen.
-Tuulivoimalat aiheuttavat melua. -Tuulivoimalat tuottavat infraääntä. -Tuulivoimalat luovat valoheijastuksia ja varjostuksia ympäristöönsä ja ympäröiviin taloihin.	Meluvaikutukset ja vilkkuvan varjostuksen vaikutukset mallinnetaan ja arvioidaan YVA-menettelyssä ja huomioidaan kaavaratkaisua valmisteltaessa.
-Metsän raivaus kulkuteitä varten ja tuulivoimaloiden rakennustyömaa	Huoltotiestössä tukeudutaan mahdollisimman paljon nykyiseen metsäautotiestöön sekä maakaapelit sijoitetaan huoltoteiden yhteyteen, jolloin vältetään metsäpalstojen tarpeetonta pirstomista. Metsäpinta-alan vähenemisestä on vastattu edellä. Rakennusaikaiset vaikutukset arvioidaan YVA-menettelyssä.
-Tuulivoimalat vahingoittavat luontoa ja lajiensuojelua.	Kaavoituksessa noudatetaan lainsäädäntöä. Suunnittelualueelta selvitetään luonnonympäristöltään arvokkaat kohteet, kuten uhanalaiset luontotyypit, metsälain 10 §:n mukaiset erityisen arvokkaat elinympäristöt. vesilain 2. luvun 11 §:n tarkoittamat arvokkaat pienvedet, luonnonsuojelulain 29 §:n luontotyypit, luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien potentiaaliset elinympäristöt jne. Selvitysten tulokset huomioidaan suunnittelussa ja vaikutusten arvioinnissa.
-Kiinteistön arvon menetys, maiseman pysyvä pilaantuminen	Hankkeen tuulivoimaloiden maisemavaikutukset selvitetään osana YVA- ja kaavoitusmenettelyjä. <u>Vaikutus kiinteistöjen arvoon</u>

RISTIJÄRVI, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen

	<p>Tuulivoimaloiden vaikutuksista asuinkiinteistöjen hintoihin valmistuneen tutkimuksen mukaan tuulivoimalla ei ollut vaikutusta kiinteistön arvoon (Talous tutkimus, FCG 2021). Asuinkiinteistöjen hintojen muutoksiin vaikuttaa paikallisten asuntomarkkinoiden yleinen kehitys. Tutkimuksessa tarkasteltiin Haapajärvellä, Kalajoella, Karviolla, Närpiössä, Perhossa, Raahessa ja Simossa tehtyjä kiinteistökauppoja vv. 2013–2021. Tarkastelluissa kunnissa tuulivoimahankkeita oli otettu käyttöön eri vuosina aikavälillä 2013–2021.</p> <p>Kiinteistöjen arvo koostuu useasta eri asiasta, jotka vaikuttavat siihen yhtä aikaa kuten sijainti, liikenneyhteydet, väestörakenteen muutos, uudisrakentaminen, lainojen korot, asuntomarkkinoiden kehitys, suhdanteet. Maaseudulla vesi ja järvenranta-paikka sekä kuivalla maalla asuntoon liittyvä metsä ja viljelyalue nostavat arvoa. On vaikeaa osoittaa yksiselitteisesti yhden tekijän vaikutusta koko arvoon. Yksi keskeisimmistä tekijöistä on asutuksen tuulivoimalan välinen etäisyys. Vaikutuksen voimakkuus riippuu myös siitä, onko tuulivoimapuisto suunnitteilla, rakenteilla vai rakennettu vuosia sitten.</p>
-Tuulivoimalat vaativat valtavia määriä rakennusmateriaaleja kuten betonia ja terästä pystytysvaiheessa.	Vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen arvioidaan YVA-selostukseen.
- Valtava mikromuovisaaste roottorin siipistä.	Tuulivoimaloiden lavoista kuluminen on vähäistä. Lapoihin tehdään vähäisiä korjauksia muutaman vuoden välein.
-Harvinaisten maametallien aiheuttamat merkittävät ympäristövahingot.	Harvinaisiin maametalleihin perustuvilla kestopagneeteilla saadaan aikaiseksi niiden painoon ja kokoon nähden voimakkaita magneettikenttiä, joita hyödynnetään tuulivoimatuotannossa. Kestomagneetteja käytävissä tuulivoimaloissa käytetään pääasiassa neodyymi (neodymium), jota käytetään elektroniikassa kuten sähkömoottoreissa, sähköautossa, kaiuttimissa, tietokoneiden kovalevyissä ja puhelimissa. Harvinaisia maametalleja voidaan kierrättää.
-Tuulivoimaloita rakennettaessa on käytettävä suhteellisen paljon harmaata energiaa. -Harvardin tutkijat: Tuulivoima voi lisätä ilmaston lämpenemistä.	Vaikutukset luonnonvarojen hyödyntämiseen arvioidaan YVA-selostukseen, jossa esitetään arvio maatuulivoimalan elinkaaren aikaisesta materiaalikulutuksesta suhteessa tuotetun energian määrään. Eniten tuulivoimatuotanto kuluttaa elinkaarensa aikana vettä, jota käytetään sekä voimalaitoskomponenttien valmistusprosesseissa sekä niiden edellyttämässä energiatuotannossa. Seuraavaksi eniten tuulivoimatuotanto kuluttaa eri tuotantoprosesseissa käytettyjä energianlähteitä, kuten kivihiihtä, maa-kaasua ja öljyä sekä tuulivoimalan rungon päämateriaalina käytettävää terästä.
-Käytöstä poistettujen tuulivoimaloiden purkamisen on usein riittämätöntä, saastuneita paikkoja jää maahan.	Tuulivoimarakentamisen kallio- ja maaperään kohdistuvat ympäristövaikutukset aiheutuvat perustusten, huoltoteiden, kenttäalueiden ja sähkönsiirtolinjan rakentamisesta. Tuulivoimatuotannosta ei käytön aikana muodostu päästöjä maaperään.

2.6 Mielipide 6

Mielipide (päiväämätön)	Vastine
On huomattava, että jokaista myllyä kohti täytyy kaataa ainakin vähintään kolme hehtaaria metsää, kun otetaan huomioon tarvittava infrastruktuuri. Ja 300 metrin korkuisen 1 myllyn vaikutus luontoon on	Tuulivoimaloiden ja infran rakentamisen vaatima tilantarve on kuvattu YVA-ohjelmassa ja OAS:ssa sekä arvioidaan tarkemmin tämän hankkeen osalta

RISTIJÄRVI, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEESEEN

<p>jopa 100 hehtaaria. Betonia yhtä alle 200 metrin tuulimyllyä kohti kuljetetaan metsään 100 rekka-kuormallista ja betonin, sekä tarvittavan teräksen määrä on toki paljon suurempi, kun myllyjen koko kasvaa. Miksi ympäristölupaa ei automaattisesti vaadita, vaikka tuulivoimalat ovat teollisuuslaitoksia, joissa on tuhansia litroja kemikaaleja, jotka hautetaan koskemattomaan luontoon?</p>	<p>YVA-selostukseen. Tuulivoimahankkeen rakentaminen vie muutamia prosentteja suunnittelualueen metsäpinta-alasta.</p> <p>Tuulivoimatuotannosta ei aiheudu toiminnan aikana päästöjä vesistöihin tai maaperään. Mahdollisissa vahinkotilanteissa öljyt ja kemikaalit kerääntyvät keruualtaisiin tai tuulivoimaloiden perustusten tiiville pohjalle, joten alueen hulevesissä ei ole sellaisia haitta-aineita, jotka aiheuttaisivat haittaa ympäristölle.</p> <p><u>Ympäristölupa</u> Tuulivoimaloilta ei edellytetä ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen laitosluettelon perusteella ympäristölupaa. Ympäristöluvan tarvetta ei ratkaista yleiskaavaprosessissa.</p> <p>Ympäristönsuojelulain mukaisen (527/2014) ympäristöluvan tarpeesta päättää kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Tuulivoimaloiden rakentaminen voi tapauskohtaisesti vaatia ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan, jos tuulivoimalan toiminnasta saattaa aiheutua naapuruussuhdelaisissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta. Tuulivoimaloiden tapauksessa tällaisia vaikutuksia voivat olla lähinnä aiheutuva melu ja lapojen pyörimisestä aiheutuva varjon muodostuminen (vilkkuminen) (YSL 28§, NaapL 17§). Tuulivoimaloiden maisemavaikutukset eivät siten aiheuta ympäristöluvanvaraisuutta.</p>
<p>Nyt olemme kuntien huonosta tiedottamisesta huolimatta havainneet, että Suomen aivan ainutlaatuiselle koskemattoman luonnon alueelle Paljakkaan ja Latvaan, luonnonpuiston ja Natura-alueen kylkeen ollaan suunnittelemassa tuulivoimapuistoa, joka tulee pilaamaan tämän aivan ainutlaatuisen koskemattoman luonnon ja luonnonpuiston täysin. Myllyt ovat 300 metriä korkeita, joita Suomessa ei vielä juurikaan ole ja kaikki tutkittu tieto perustuu matalampien myllyjen kokemuksiin. 300 metrin myllyt tulevat olemaan ympäristölle ja ihmisille vielä kohtuuttomampi rasitus. Tieto lisääntyy koko ajan ja päättäjien kannattaa varautua myös oikeuskanteisiin ja korvauksiin, jos haittoja ilmenee arvioitua enemmän. Rakentamisen jälkeen ympäristö on peruuttamattomasti pilalla ja korvaukset eivät korvaa menetettyä ainutlaatuista luontoa tai ihmisten terveyttä.</p> <p>Alue on suosittu kainuulaisten retkeilykohde ja kunta on mm. suunnitellut alueelle uusia maastopyöreitä, miten tuulimyllyhanke suhtautuu kunnan ajatuksen luontomatkailun kehittämisestä ko. alueella? Miten voimalinjat vedetään maanomistajien maille? Nämä tulee tietää etukäteen ja miten menetys korvataan.</p>	<p><u>Tiedottaminen</u> Kaavan eri vaiheista tiedotetaan Ristijärven, Puolangan ja Hyrynsalmen kuntien ilmoitustauluilla ja kirjastoissa sekä Ristijärven kunnan nettisivuilla. Kiinteistön omistajille/haltijoille/muille osallisille noin 1 kilometrin säteellä kaava-alueesta on postitettu maanomistajakirjeet kaavan vireille tulosta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville asettamisesta.</p> <p>Asukaskysely toteutetaan YVA-menettelyn yhteydessä paperisena otannalla. Yhteinen yleisötilaisuus YVA-menettelyn kanssa järjestettiin etäyhteydellä 8.2.2022. Yhteinen yleisötilaisuus YVA-menettelyn kanssa järjestettiin etäyhteydellä 8.2.2022. Jatkossa pyritään järjestämään tilaisuus paikan päällä tai hybriditilaisuus YVA-selostuksen ja kaavan valmisteluaineiston (ml. kaava- luonnon) valmistuttua: paikan päällä ja/tai samalla etäyhteydellä, jotta tiedon saanti turvataan niille, joilla ei ole etäyhteyksimahdollisuutta ja myös niille, jotka eivät paikan päälle jostain syystä pääse esim. ulkopaikkakuntalaisille loma-asukkaalle.</p> <p><u>Tuulivoimaloiden korkeus</u> Kaavoitusaloitteessa on esitetty enintään 300 metriä tuulivoimaloiden kokonaiskorkeudeksi, mikä on tällä hetkellä tavanomainen teollisenkokuoluokan maalle rakennettavien tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus hankkeissa.</p>
<p>Myllyjen etäisyys ei tule olemaan riittävä kylä ja Paljakan luonnonpuisto huomioiden. Nykyiset etäisyysuositukset (jotka eivät uusimpien tutkimusten mukaan ole riittäviä) koskevat matalampia myllyjä, mutta Pieni-Paljakkaan suunnitellut myllyt ovat 300</p>	<p><u>Tuulivoimaloiden etäisyys asutukseen</u> Voimassa olevassa lainsäädännössä ei määritellä vähimmäisetäisyyttä tuulivoimaloiden ja asutuksen välillä. Maankäyttö- ja rakennuslaissa tai valtioneu-</p>

RISTIJÄRVI, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen

<p>metriä korkeita eli vaativat pitemmän etäisyyden. Natura-alueiden lähelle suositus olisi 20 km, mikä ei todellakaan tule täytymään.</p>	<p>voston asetuksessa tuulivoimaloiden melun ohjearvioista (1107/2015) ei kiinteää suojaetäisyyttä edellytä. Riittävät suojaetäisyydet tutkitaan tuulivoimakaaavoituksen ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyn kautta.</p> <p>Huolehditaan siitä, etteivät terveydensuojelun määrittämät valtioneuvoston päätöksen tuulivoimaloiden melun ohjearvot (1107/2015) tai asumisterveysasetuksen (545/2015) mukaiset sisämelun toimenpiderajat ylity asuin- ja lomarakennusten kohdalla.</p> <p><u>Tuulivoimaloiden etäisyys Natura-alueisiin</u> Natura-alueet on jaoteltu SAC-, SPA- ja SCI-alueisiin. SAC-alueet ovat luontodirektiivin mukaisia erityisen suojelutoiminnan alueita. Riittävä etäisyys tuulivoimaloihin määräytyy kyseisen alueen perustamiseksi käytettyjen suojeluarvojen perusteella. Esimerkiksi linnustoalueisiin (SPA) tarvittava etäisyys poikkeaa kasvillisuus- ja luontotyyppiperusteista alueista. Tavanomaisesti riittävä etäisyys on muutamia kilometrejä.</p> <p>Lähialueella sijaitsevien luonnonsuojelun alueiden osalta arvioidaan hankkeen mahdolliset vaikutukset alueiden suojeluperusteisiin. Arvioitaessa hankkeen vaikutuksia lähimpiin suojelun alueisiin hyödynnetään YVA-menettelyn muiden vaikutusten arviointien tuloksia. Lähin Natura-alue on Säkkinenlatvasuo-Jännesuo-Lamminsuo ja Peuraneva (n. 2 km hankealueesta) on luontotyyppiperusteinen.</p> <p>Tyypillisesti Natura-alueiden läheisyyteen sijoitettujen hankkeiden osalta laaditaan erillinen Natura-tarveharkinta tai varsinainen Natura-arviointi, mikäli suunnitteluvaiheessa ei voida poissulkea hankkeesta aiheutuvia merkittäviä vaikutuksia alueen suojeluperusteena olevaan lajistoon tai luontotyyppiin.</p>
<p>Lisäksi ko. alueen suunnittelussa kannattaa huomioida muut jo käynnissä olevat hankkeet, kuten Hietavaara. Alueiden yhteisvaikutus ympäristöön ja ihmisiin tulee olemaan suurempi kuin pelkän yhden Pikku-Paljakan tuulipuiston. Osataanko tämä huomioida ja laskea, koska hankkeet tunnutaan käsittelevän erikseen ilman käsitystä suuremmasta kokonaisuudesta tai kaavoituksesta? Ainakaan maanomistajilla ja kuntalaisilla ei ole käsitystä hankkeiden kokonaisuudesta.</p>	<p>Yhteisvaikutukset arvioidaan muiden lähialueen tuulivoimahankkeiden kanssa.</p>
<p>Kannattaa myös lyhyen tähtäimen kiinteistöverojen tavoittelussa huomioida, että tuulimyllyjen purkukustannukset voivat jäädä kunnalle. Myllyjen käyttöikä on suhteellisen lyhyt ja sen jälkeen ne ovat ongelmajätettä.</p>	<p><u>Tuulivoimaloiden purkaminen</u> Toiminnan lakatessa tuulivoimaloiden purkamiselle tulee hakea purkulupa, jolloin rakennusvalvontaviranomainen antaa määräykset purkutasosta huomioiden voimassa olevat lait ja asetukset. Purkuluovassa voidaan määrätä rakenteet purettavaksi kokonaisuudessaan, jolloin myös betoniperustus tulee poistaa jätteenä. Kaavamääräyksiin ei voida määrätä purkamista koskevia velvoitteita tai luvan sisältöjä.</p> <p>Tuulivoimapuiston omistajalla on lakisääteinen velvollisuus hoitaa purkaminen. Tuulivoimahankkeessa perustetaan rahasto tai asetetaan vakuus, josta purkukustannukset maksetaan, jos omistaja ajautuisi konkurssiin tai jotain muuta yllättävää tapah-</p>

RISTIJÄRVI, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen

	<p>tuisi. Maanvuokrasopimuksissa asetetaan purkuva- kuus. Myös investointiin liittyvissä rahoituslaskel- missa on otettava huomioon tulevaisuuden purku- kustannukset. Näin turvataan myös konkurssitilan- teessa purkaminen. Purkuvastuu ei jää maanomis- tajalle tai kunnalle.</p> <p><u>Tuulivoimaloiden kierrättäminen</u> Ongelmajätteestä käytetään nykyisin termiä vaaral- linen jäte. Tuulivoimaloita ei luokitella vaaralliseksi jätteeksi, vaan niiden materiaaleista suurin osa on varsin kysyttyä. Tuulivoimaloiden kierrätysaste nousee. Kierrätysaste on lähes 80 prosenttia. Voi- maloiden lavat ovat kierrätyksen kannalta ongel- mallisimmat, sillä niissä käytettyjen lasikuitu- ja epoksimateriaalien uusiokäyttö on kehitteillä. Lasi- kuitua ja komposiittia ei ole luokiteltu vaaralliseksi jätteeksi. Tuulivoimaloiden lapojen kierrättäminen on juuri käynnistynyt liikeala. Maailmalla on useita teknologioita, jotka voivat hyödyntää lasikuitumuo- vijätettä mm. Neocomp Saksassa ja Global Fiber- glass Solutions Yhdysvalloissa, Stena Recycling ja Conacor Oy Suomessa. Esimerkiksi Stena Recycling kierrättää tuulivoimaloiden lasikuidun sementin val- mistukseen.</p>
<p>Myllyjen energiatehokkuuden suhteen kannattaa myös olla varovainen. Laskelmat usein perustuvat tuulimylly-yhtiöiden laskelmiin, mutta puolueetto- mat tahot ovat saaneet huomattavasti pienempiä tehokkuuslukuja.</p> <p>Kehotan kuntapäätäjää ja kansalaisia perehtymään asioihin ennen päätöksentekoa, koska kirveenkos- kemattoman Paljakan alueen rakentaminen teolli- suusalueeksi täyttäisi ympäristörikoksen tunnus- merkit.</p>	<p>Hankkeessa noudatetaan Suomen lainsäädäntöä.</p>

2.7 Mielipide 7

Mielipide 1.3.2022	Vastine
<p>Törmänmäen Lomamäen vakituiset asukkaat vas- tustavat Pieni-Paljakan tuulivoimapuistosuunnitel- maa ja tekee seuraavat kannanotot: 1. Tuulivoimaloiden etäisyys asuntoihin on Pieni- Paljakan tuulivoimapuistosuunnitelmassa liian lyhyt, eli tuulivoimalat tulee liian lähelle vakituksia asun- toja, kuten myös liian lähelle alueen loma-asuntoja. Suunniteltujen tuulivoimaloiden koko huomioiden asuntoihin pitää olla vähintään viiden kilometrin etäisyys tuulivoimalasta ihmisiin kohdistuvien melu- ja terveyshaittojen ehkäisemiseksi.</p>	<p><u>Tuulivoimaloiden etäisyys asutukseen</u> Voimassa olevassa lainsäädännössä ei määritellä vähimmäisetäisyyttä tuulivoimaloiden ja asutuksen välillä. Maankäyttö- ja rakennuslaissa tai valtioneu- voston asetuksessa tuulivoimaloiden melun ohjear- vioista (1107/2015) ei kiinteää suojaetäisyyttä edellytä. Riittävät suojaetäisyydet tutkitaan tuuli- voimakaavoituksen ja ympäristövaikutusten arvioin- timenettelyn kautta.</p> <p>Huolehditaan siitä, etteivät terveydensuojelun määrätyt valtioneuvoston päätöksen tuulivoimaloi- den melun ohjearvot (1107/2015) tai asumister- veysasetuksen (545/2015) mukaiset sisämelun toi- menpiderajat ylity asuin- ja lomarakennusten koh- dalla.</p>
<p>2. Alueen luonto- ja virkistysarvot ovat huomattava viihtyisyyttä ja terveyttä edesauttava tekijä vaki- tuisten asukkaiden lisäksi myös sukulaisille, ystä- ville ja kauempaa tuleville ihmisille. Tuulivoimapuis- ton toteutuminen tuhoaisi alueen luontoarvot ja ra- joittaisi alueen virkistykseen, asumiseen ja elinkei- noihin liittyvää käyttöä ja merkitystä. Tuulivoima- puisto ei sovellu Paljakan matkailukeskuksen ja Pal-</p>	<p>Hankkeen YVA-menettelyn ja kaavoituksen aikana selvitetään alueen luonto- ja virkistysarvot sekä ar- vioidaan vaikutukset myös eri elinkeinojen harjoit- tamiseen. Huomioidaan kaavaratkaisussa ja raken- tamisalueissa siten, ettei luonnon monimuotoisuu- den kannalta arvokkaita alueita tai kohteita heiken- netä.</p>

RISTIJÄRVI, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEESEEN

<p>jakan luonnonpuiston läheisyyteen. Alue on matkailun vetovoima-alueita ja luontomatkailun kehittämisvyöhykettä.</p>	
<p>3. Alueen monimuotoisuutta on tuulivoimapuistohankeluonnoksessa suorastaan vähätelty. Alueen eri metsä- ja luontotyyppisiä, eläin- ja kasvilajien runsautta ei ole huomioitu riittävästi. Alueella on paljon jo pelkästään EU-direktiiveillä suojeltuja kasvi- ja eläinlajeja. Alueella esiintyy kaikki suurpeitolajit ja petolinnut. YVA-suunnitelmassa eläin- ja kasvilajiston tutkimiseen on osoitettu täysin mitätömät resurssit. Esimerkiksi raakun eli jokihelmisimpukan osalta ei ole osoitettu kartoitus ja tutkimusresursseja ollenkaan, kuten ei myöskään raakun lisääntyäkseen tarvitseman puotaimenen eli tonkon elinalueiden osalta. Alue on hyönteiskannaltaan hyvin monipuolinen ja kattavaan hyönteistutkimukseen on osoitettava riittävät resurssit. Tuulivoimaloiden aiheuttama hyönteiskato romahduttaa alueen ekosysteemin. Tuulivoimaloiden aiheuttaman melun vaikutukset eliöstöön, mukaan lukien vesieliöstö, tulee selvittää.</p>	<p>Hanketta varten kartoitetaan alueen luonnonarvot luontoselvitysten maastokäynneillä YVA-ohjelmassa esitetyn työohjelman mukaisesti. Luontoselvitysten tulokset huomioidaan kaavaratkaisussa ja rakentamialueissa siten, ettei luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita alueita tai kohteita heikennetä.</p> <p>Jokihelmisimpukan esiintyminen lajin esiintymisympäristöksi soveltuvissa virtavesistöissä selvitetään niillä alueilla, joilla tarvitaan vesistöylytyksiä. Vesistöjen ylitykset toteutetaan siten, ettei eliöstön vapaata liikkumista estetä ja liettymisriskiä aiheudu.</p>
<p>4. Alueen vakituisten asuntojen, kuten myös lomajäsenasuntojen talousvesi perustuu alueen pohjaveteen. Tätä ei ole tuulivoimapuistohankesuunnitelmassa huomioitu esimerkiksi edes vesilupateknisesti.</p>	<p>Vaikutukset pohjaveteen arvioidaan.</p>
<p>5. Alueen vesistöt ja vesialueet, sekä vaikutukset niihin tulee huomioida ja selvittää. Vesistöjen, kuten myös maaston, esimerkiksi suo- ja lehtoalueiden osalta on huomioitava 2E-pohjavesialue.</p>	<p>Vaikutukset pohjaveteen arvioidaan.</p>
<p>6. Alue on ilmastollisesti maaston muotojenkin vaikutuksesta hyvin erikoinen. Tutkimustiedon perusteella alueen ilmasto on hyvin samantyyppinen ja verrattavissa monelta osin esimerkiksi Ivalon alueen ilmastoon. Tuulivoimaloiden vaikutusten tutkimukseen ja toteennäyttämiseen tämän erityisen alueen ilmastoon on hankkeessa osoitettava riittävät ja kattavat resurssit.</p>	<p>Vaikutuksia ilmanlaatuun arvioidaan huomioidaan tuulipuiston ja sähkönsiirtolinjan vaikutukset rakentamisesta purkuun sisältäen suunnittelualueella ja sen lähiympäristössä tapahtuva liikenteen muutos. Ympäristövaikutusten arvioinnissa tarkastellaan vaikutuksia alueellisesti ja paikallisesti huomioiden alueelliset ja paikalliset, kuten kunnan ja maakunnan, ilmastotavoitteet ja hankkeen vaikuttavuus näiden tavoitteiden kannalta.</p>
<p>7. Alueesta ei juuri ole esihistoriallisen ja historiallisen ajan tutkimustietoa. Alueella voi olla esimerkiksi historiallisia ja muinaisia asuinpaikkoja. Näiden paikallistamiseen, kartoittamiseen ja tutkimiseen on hankesuunnitelmassa osoitettava riittävät ja kattavaan kartoitukseen riittävät resurssit.</p>	<p>Muinaisjäännösten osalta suunnittelualue ja sähkönsiirtoreitti inventoidaan ja vaikutukset arvioidaan selvityksen tulosten perusteella.</p>
<p>8. Maastorakentaminen on pelkästään maastonmuodoista johtuen alueelle haastavaa ja huomattavasti muita alueita ilmastoa ja ympäristöä kuormittavampaa. Tätä ei ole huomioitu tuulivoimapuistosuunnitelmassa, eikä vertailtu tai toteennäytetty mitenkään, että tuulivoimaloiden rakentaminen alueelle olisi ilmasto- ja ympäristökuormitus huomioiden varten otettavaa. Lähemmäksi pääteitä ja tasisemmille alueille tuulivoimaloiden rakentamisella voi olla yli kymmenkertaisestikin pienemmät negatiiviset ilmasto- ja ympäristövaikutukset. Tämä pitää suunnitelmassa huomioida ja toteennäyttää alueen Suomen haastavimpien tykkylumikertymävaikutuksien lisäksi.</p>	<p>Tuulivoimahankkeen elinkaaren aikaiset suorat ja epäsuorat ilmastovaikutukset arvioidaan. Ne muodostuvat useista muistakin tekijöistä kuin tuulivoimaloiden sijainnista pääteiden tai metsäautoteiden varsilla (rakentamisaikaiset kuljetukset). Vaikutukset muodostuvat mm. tuulivoimaloiden raaka-aineiden ja osien valmistuksesta, tuulivoimaloiden osien ja muiden materiaalien kuljetuksista hankealueelle ja hankealueella rakentamisaikana, hankealueen tiestön ja turbiinien rakennuspaikkojen raivaamisesta, rakentamisen aikaisista koneiden ja laitteiden käytöstä, toiminta- ja huoltovaiheen toimenpiteistä sekä tuulivoimaloiden käytöstä poistosta.</p>
<p>Törmänmäen Lomamäen vakituksina asukkaina olemme Pieni-Paljakan tuulivoimapuistosuunnitelman</p>	<p>1 § Valtiosääntö</p>

RISTIJÄRVI, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEESEEN

<p>ristiriitaisena, kyseenalaisena tai vähintään arveluttavana ainakin seuraaviin lakiin ja lainkohtiin perustuen:</p> <p>1. Valtiosääntö turvaa ihmisarvon loukkaamattomuuden ja yksilön vapauden ja oikeudet sekä edistää oikeudenmukaisuutta yhteiskunnassa. Suomen perustuslain 1 luku 1 pykälästä. Pieni-Paljakan tuulivoimapuisto suunnitelma on hyvin ristiriitainen tämän ja muidenkin perustuslain kohtien suhteen. Suunnitelma on esimerkiksi ristiriitainen tai kyseenalainen Suomen valtion perustuslain luvun 2 pykälien 6, 10, 15, 18 ja 20 suhteen.</p>	<p>Tuulivoimahankkeen YVA- (YVAL) ja kaavoitusmenettelyissä (MRL) noudatetaan lainsäädäntöä.</p> <p>6 § Yhdenvertaisuus Tuulivoimahankkeen YVA- (YVAL) ja kaavoitusmenettelyissä (MRL) noudatetaan lainsäädännön mukaista tiedottamista ja osallistaminen tapahtuu tasa-arvoisesti.</p> <p>10 § Yksityiselämän suoja Henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan lainsäädäntöä.</p> <p>15 § Omaisuuden suoja Omaisuuden suojan osalta noudatetaan lainsäädäntöä. Kaavan toteuttaminen ei edellytä pakkolunastuksia. Alueelta tehdään tarvittavat maanvuokrasopimukset. Aloite tuulivoimahankkeesta tuli maanomistajalta hankevastaavalle.</p> <p>18 § Oikeus työhön ja työntekoon Tuulivoimahankkeen YVA- (YVAL) ja kaavoitusmenettelyissä (MRL) noudatetaan lainsäädäntöä. Tuulivoimaloiden, niiden pystytys- ja huoltoalueiden sekä huoltoteiden rakentaminen vähentävät metsätalousmaata metsätaloustuotannosta. Tuulivoimarakentaminen ei rajoita muutoin alueen käyttöä maaja metsätalouteen tai metsätaloutta palvelevien rakennusten tai rakenteiden rakentamista.</p> <p>20 § Vastuu ympäristöstä Tuulivoimahankkeen ja kaavoituksen selvitetään alueen luonto- ympäristö- ja kulttuuriperinnön arvot ja arvioidaan hankkeen ja kaavan mahdollistaman maankäytön ympäristövaikutukset YVAL:n ja MRL:n mukaisesti. Tulokset huomioidaan suunnittelussa siten, että pyritään löytämään toteuttamiskelpoinen ratkaisu, ettei kohtuuttomia haitallisia ympäristövaikutuksia muodostu sekä esitetään lieventämiskeinot. Kaavoitus tehdään maankäyttö- ja rakennuslain; yleiskaavan ja tuulivoimayleiskaavan sisältövaatimusten mukaisesti.</p>
<p>2. Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Kuntalain 1 luvun 1 pykälästä. Pieni-Paljakan tuulivoimapuistosuunnitelma aiheuttaa kuntalaisten suhteen huomattavaa taloudellista, sosiaalista ja terveydellistä eriarvoisuutta, sekä toteutus olisi huomattavasti ympäristöä kuormittava ja tuhoava. Hanke on ristiriitainen ja kyseenalainen tämän lisäksi useiden muidenkin kuntalain kohtien suhteen.</p>	<p>Kunnanvaltuusto on päättänyt käynnistää oikeusvaikutteisen osayleiskaavan laatimisen 13.10.2021 § 36. Kaavoituksen ja YVA-menettelyn aikana selvitetään tuulivoimalla tuotettavan sähkön mahdollisuudet ja vaikutukset alueen elinvoimaan ja ympäristöön. Kunta puntaroi nämä. Kunnanvaltuusto tekee lopulta päätöksen kaavan hyväksymisestä.</p>
<p>3. 1) ehkäistä ympäristön pilaantumista ja sen vauraa, ehkäistä ja vähentää päästöjä sekä poistaa pilaantumisen aiheuttamia haittoja ja torjua ympäristövahinkoja; 2) turvata terveellinen ja viihtyisä sekä luonnontaloudellisesti kestävä ja monimuotoinen ympäristö, tukea kestävää kehitystä sekä torjua ilmastonmuutosta; 3) edistää luonnonvarojen kestävää käyttöä sekä vähentää jätteiden määrää ja haitallisuutta ja ehkäistä jätteistä aiheuttamia haitallisia vaikutuksia;</p>	<p>Vaikutukset ympäristöön arvioidaan YVA-selostukseen ja huomioidaan kaavaselostuksessa.</p>

RISTIJÄRVI, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen

<p>4) tehostaa ympäristöä pilaavan toiminnan vaikutusten arviointia ja huomioon ottamista kokonaisuutena; sekä parantaa kansalaisten mahdollisuuksia vaikuttaa ympäristöä koskevaan päätöksentekoon. Ympäristölaki luku 1 pykälä yksi. Pieni-Paljakan tuulivoimapuistosuunnitelma on ristiriitainen ja kyseenalainen kaikkien tämän ympäristölain 1 luvun kohtien kanssa ja lisäksi myös useiden muiden ympäristölain kohtien suhteen.</p>	
<p>4. 1) edistää, järjestää ja sovittaa yhteen vesivarojen ja vesiympäristön käyttöä niin, että se on yhteiskunnallisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä; 2) ehkäistä ja vähentää vedestä ja vesiympäristön käytöstä aiheutuvia haittoja; ja 3) parantaa vesivarojen ja vesiympäristön tilaa. Vesilaki luku 1 pykälä 1. Pieni-Paljakan tuulivoimapuistosuunnitelma-alueen vesistöt ja vesivarannot huomioon ottaen hanke on ristiriitainen ja kyseenalainen vesilain 1 luvun lisäksi myös useiden muiden vesilain kohtien suhteen.</p>	<p>Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin arvioidaan YVA-selostukseen ja huomioidaan kaavaselostuksessa.</p>
<p>5. Tämän lain tavoitteena on parantaa ihmisten turvallisuutta ja vähentää onnettomuuksia. Lain tavoitteena on myös, että onnettomuuden uhatessa tai tapahduttua ihmiset pelastetaan, tärkeät toiminnot turvataan ja onnettomuuden seurauksia rajoitetaan tehokkaasti niin, että ihmisille, omaisuudelle ja ympäristölle aiheutuvat haitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Pelastuslaki luku 1 pykälä 1. Pieni-Paljakan tuulivoimapuistohankeen arviointiohjelma ei sisällä mitään asiaa tai suunnitelmaa pelastuslakiin liittyen. Tämänkin perusteella hanke on ristiriitainen, kyseenalainen ja arveluttava.</p>	<p>Pieni-Paljakan tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on valmistunut ja asetettu nähtäville. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on kaavatyön maankäyttö- ja rakennuslain mukainen asiakirja. Kaavan valmisteluaineisto laaditaan seuraavaksi ja vasta se sisältää kaavaluonnoskartan merkintöineen ja -määräyksi-neen.</p> <p>Ympäristöriskit ja turvallisuuteen liittyvät asiat arvioidaan YVA-selostukseen ja huomioidaan kaavaselostuksessa.</p>
<p>6. Tämän lain tarkoituksena on turvata asutuksen, elinkeinoelämän ja muiden yhteiskunnallisten tarpeiden edellyttämät kulkuyhteydet kiinteistöille, jotka eivät sijaitse maantie- tai katuverkolla, sekä turvata yksityistieverkon ylläpito ja kehittäminen osana liikennejärjestelmää. Lain tarkoituksena on myös taata yksityisteitä koskevissa asioissa asianosaisten oikeusturva ja tieosakkaiden yhdenvertainen kohtelu. Yksityistielaki luku 1 pykälä 1. Arviointiohjelmasta ei ilmene suunnitelmaa hankkeen vaatimien kulkuyhteyksien järjestämisestä.</p>	<p>Liikennöinti alueelle tapahtuu alustavasti Paltamon-tieltä Puolangantien kautta tai Viitostieltä Puolangantielle Ristijäven kautta. Selvitetään tarkemmin seuraavassa vaiheessa.</p> <p>Liikennevaikutusten arviointi laaditaan YVA-ohjelmassa esitetyn mukaisesti ja huomioidaan hankkeen ja kaavan suunnittelussa ja vaikutusten arvioinnissa. Tulokset raportoidaan YVA-selostukseen ja kaavaselostukseen.</p>
<p>7. 1) vahvistaa puitteet Suomen ilmastopolitiikan suunnittelulle ja sen toteutumisen seurannalle; 2) tehostaa ja sovittaa yhteen valtion viranomaisten toimintaa ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja siihen sopeutumiseen tähtäävien toimenpiteiden suunnittelussa ja täytäntöönpanon seurannassa; 3) vahvistaa eduskunnan ja yleisön mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa Suomen ilmastopolitiikan suunnitteluun. Ilmastolaki luku 1 pykälä 1. Pieni-Paljakan tuulivoimapuiston arviointiohjelmasta ei ilmene hankkeen aiheuttaman ilmastokuormituksen suuruutta, ei esimerkiksi hankkeen toteutuessaan kasvuston tuhoamisen myötä aiheuttaman hiilinieluaukon suuruutta, eikä myöskään rakentamisesta aiheutuvan ympäristökuormituksen laajuutta.</p>	<p>Hankkeessa arvioidaan vaikutukset Suomen metsien hiilinieluun laskemalla hankkeessa poistuvan puuston ja sen hiilensitomispotentiaalin määrä. Lisäksi huomioidaan hankkeen rajoittava vaikutus esimerkiksi sähkönsiirron osalta metsän kasvun ja täten myös hiilinielujen syntyyn. Arvioinnissa hyödynnetään tietoa muutosalueiden kasvillisuuden nykytilanteesta ja tuulipuiston rakentamisen aiheuttamien muutosten luonteesta ja laajuudesta. Muutoksia kasvillisuudessa arvioidaan luontovaikutusten arvioinnin yhteydessä.</p> <p>Ilmastovaikutusten arviointi laaditaan YVA-ohjelmassa esitetyn mukaisesti ja huomioidaan hankkeen ja kaavan suunnittelussa ja vaikutusten arvioinnissa. Tulokset raportoidaan YVA-selostukseen ja kaavaselostukseen.</p>

RISTIJÄRVI, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen

<p>8. Tässä laissa säädetään energiatehokkuuden edistämistä, energiatehokkuuden parantamiseksi tehtävistä energiakatselmuksista, sähkön ja lämmön tehokkaan yhteistuotannon ja ylijäämälämmön hyödyntämisen edistämiseksi tehtävistä kustannushyötyanalyyyseistä sekä energiamarkkinoilla toimivien yritysten velvollisuudesta pyrkiä edistämään energian tehokasta ja säästäväistä käyttöä asiakkaitensa toiminnassa. Energiatehokkuuslaki luku 1 pykälä 1. Pieni-Paljakan tuulivoimapuistohankkeen arviointiohjelma ei tuo esille kustannus- tai hyötyanalyysiin liittyvää.</p>	<p>Kustannus- ja hyötyanalyysit eivät kuulu hankkeen ympäristövaikutusten arviointiin (YVA) tai kaavamenettelyyn.</p>
<p>9. Tämän lain tavoitteena on järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että siinä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä kehitystä. Tavoitteena on myös turvata jokaisen osallistumismahdollisuus asioiden valmisteluun, suunnittelun laatu ja vuorovaikutteisuus, asiantuntemuksen monipuolisuus sekä avoin tiedottaminen käsiteltävinä olevissa asioissa. 3 Maankäyttö- ja rakennuslaki luku 1 pykälä 1. Pieni-Paljakan tuulivoimapuiston arviointiohjelma ja hankkeen tähänastinenkin toteutus on monelta osin ristiriitainen, puutteellinen ja kyseenalainen useisiin maankäyttö- ja rakennuslain kohtiin liittyen.</p>	<p>Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on kerrottu mm. kaavasta tiedottaminen, yhteystiedot, osallistumis- ja vaikutusmahdollisuudet maankäyttö- ja rakennuslain / -asetuksen mukaisesti. Kunnanvaltuusto on päättänyt käynnistää oikeusvaikutteisen osayleiskaavan laatimisen 13.10.2021 § 36 Kunnanhallitus on päättänyt 24.1.2022 § 9 kuuluttaa osayleiskaavan vireille sekä asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville kuulemista varten 2.2. – 4.3.2022 väliseksi ajaksi. Vireille tulokuultus sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman ovat julkisesti nähtävillä 2.2.2022 alkaen Ristijärven, Puolangan ja Hyrynsalmen ilmoitustauluilla ja kirjastoissa sekä Ristijärven kunnan nettisivuilla. Kuultus on julkaistu kunnan sähköisellä ilmoitustaululla, Kainuun Sanomissa ja Puolanka-lehdessä. Yhteinen yleisötilaisuus YVA-menettelyn kanssa järjestettiin etäyhteydellä 8.2.2022. Yhteinen yleisötilaisuus YVA-menettelyn kanssa järjestettiin etäyhteydellä 8.2.2022. Jatkossa pyritään järjestämään tilaisuus paikan päällä tai hybriditilaisuus YVA-selostuksen ja kaavan valmisteluaineiston (ml. kaavaluonnos) valmistuttua: paikan päällä ja/tai samalla etäyhteydellä, jotta tiedon saanti turvataan niille, joilla ei ole etäyhteyksimähtävyyttä ja myös niille, jotka eivät paikan päälle jostain syystä pääse esim. ulkopaikkakuntalaisille loma-asukkailla.</p> <p>Pieni-Paljakan tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on valmistunut ja asetettu nähtäville. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on kaavatyön maankäyttö- ja rakennuslain mukainen asiakirja. Kaavan valmisteluaineisto laaditaan seuraavaksi ja vasta se sisältää kaavaluonnoskartan merkintöineen ja -määräyksi-neen.</p>
<p>10. Melulla tarkoitetaan tässä laissa terveydelle haitallista, ympäristön viihtyisyyttä merkityksellisesti vähentävää tai työntekeä merkityksellisesti haittaavaa ääntä taikka siihen rinnastettavaa ääntä. Melun aiheuttajalla tarkoitetaan tässä laissa sitä, jonka toiminnasta tai laiminlyönnistä melu aiheutuu. Meluntorjuntalaki luku 1 pykälästä 2. Tuulivoimala aiheuttaa melua ja siihen rinnastettavaa ääntä. Alueella ei ole pohjamelua, minkä lisäksi alueen vaaraisemaisuus ja pitkä luminen kausi korostavat melun vaikutusta.</p>	<p>Meluvaikutusten arviointi laaditaan YVA-ohjelmassa esitetyn mukaisesti ja huomioidaan hankkeen ja kaavan suunnittelussa ja vaikutusten arvioinnissa. Tulokset raportoidaan YVA-selostukseen ja kaavaselostukseen.</p>
<p>11. Rikoslaki 24 luku pykälästä 1 Kotirauhan rikkominen. Joka oikeudettomasti rikkoo toisen kotirauhaa metelöimällä. Kotirauhan suojaamia paikkoja</p>	<p><u>Tuulivoimaloiden etäisyys asutukseen</u> Voimassa olevassa lainsäädännössä ei määritellä vähimmäisetäisyyttä tuulivoimaloiden ja asutuksen</p>

RISTIJÄRVI, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEESEEN

<p>ovat asunnot, loma-asunnot ja muut asumiseen tarkoitettut tilat. Saman luvun 11 pykälästä. Pieni-Paljakan suunnitellut tuulivoimalat tulisivat liian lähelle asutusta ja loma-asutusta.</p> <p>12. Tämän lain tarkoituksena on suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla kärsimykseltä, kivulta ja tuskalta. Lain tarkoituksena on myös edistää eläinten hyvinvointia ja hyvää kohtelua. Tätä lakia sovelletaan kaikkiin eläimiin. Eläinsuojelulaki luku 1 pykälästä 1 ja 2. Tuulivoimala aiheuttaa kärsimystä sekä luonnonvaraisille eläimille, että kotieläimille.</p>	<p>välillä. Maankäyttö- ja rakennuslaissa tai valtioneuvoston asetuksessa tuulivoimaloiden melun ohjearvioista (1107/2015) ei kiinteää suojaetäisyyttä edellytä. Riittävät suojaetäisyydet tutkitaan tuulivoimakaavoituksen ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyn kautta.</p> <p>Huolehditaan siitä, etteivät terveysuojelemiseksi määrätty valtioneuvoston päätöksen tuulivoimaloiden melun ohjearvot (1107/2015) tai asumisterveysasetuksen (545/2015) mukaiset sisämelun toimenpiderajat ylitä asuin- ja lomarakennusten kohdalla.</p>
--	---

2.8 Mielipide 8

Mielipide pm?	Vastine
<p>Toivoisin että te päättäjät olisitte viisaita ja ymmärtäisitte mitä ainutlaatuista Prokon Wind Energy Finland Oy on tuhoamassa. Valtavat tuulimyllyt, jotka rakennettaisiin 300 metrin korkeuteen näkyisivät jopa 40 km päähän! Puolangan ja Ristijärven ainut valttikortti on puhdas luonto ja vaarattomat! Jälkipolvet tulevat kiittämään, jos nyt osataan tehdä oikeita päätöksiä ja luopua tuulivoimahankkeesta. Lisäksi näin suurien (300 m korkuisten) tuulivoimaloiden rakentamisesta ei Suomessa ole edes vielä kokemusta.</p>	<p><u>Tuulivoimaloiden korkeus</u> Kaavoitusaloitteessa on esitetty enintään 300 metriä tuulivoimaloiden kokonaiskorkeudeksi, mikä on tällä hetkellä tavanomainen teollisenkokoluokan maalle rakennettavien tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus hankkeissa.</p>
<p>Miten metsän eläimet tästä kärsisivät ja varsinkin linnut. Suunniteltujen voimaloiden alueella liikkuu myös suurpetoja. Eläimet häviävät tuulivoimaloiden alueilta täysin. Mitäköhän mieltä metsästäjät ovat tästä? Voimaloiden meluhaitta on aivan valtava.</p>	<p>Vaikutukset metsästyksen arvioidaan ihmisten elinoloihin ja virkistysmahdollisuuksiin kohdistuvien vaikutusten arviointien yhteydessä. Alueen riistalajistosta ja sen merkityksestä metsästysalueena kerätään tietoa alueella toimivilta metsästyseuroilta ja riistahallinnon edustajilta. Vaikutukset hirviin ja muihin riistaeläimiin on arvioitavissa sen perusteella, miten tuulivoimatuotannon tiedetään yleisesti vaikuttavan näihin.</p> <p>Rakentamisen aikana alueella viihtyvät riistaeläimet saattavat karttaa hankealuetta tai aktiivisen rakentamisen alueita melun ja liikenteen vuoksi. Tilanne palautunee normaaliksi rakentamisvaiheen jälkeen, joskin alueelle rakennettu tiestö ja voimalat nostokenttineen saattavat muuttaa nisäkkäiden totuttuja kulkureittejä.</p> <p>Hirvieläinten käyttäytymisestä tuulivoimaloiden läheisyydessä tehdyt tutkimukset viittaavat siihen, että voimaloiden suorat, käytönaikaiset vaikutukset, esim. melu ja visuaaliset häiriötekijät, ovat kokonaisuudessaan suhteellisen pieniä, eivätkä eläimet merkittäväällä tavalla vierasta niiden elinympäristöön sijoitettavia voimalarakenteita. Rakentamisaikainen häiriö karkottaa hirviä alueelta, mutta tyypillisesti ainakin osa hirvistä palaa myöhemmin alueelle. Ei myöskään ole todettu, että pienriista tai metsäkanelinnut välttäisivät tuulivoima-alueita.</p>
<p>Miten niin lähelle luonnonpuistoa voidaan edes suunnitella tuulivoimaloita? Luonnon puisto on vain 5 km lähimmästä tuulivoimalasta. Lisäksi Köngäs kierros kulkee alueella. Näin tärkeää luontokohdetta ei yksinkertaisesti voida tuhota! Kiinteistöjen arvot laskevat huomasti isolta säteeltä tuulivoimaloista!</p>	<p><u>Tuulivoimaloiden etäisyys Natura-alueisiin</u> Natura-alueet on jaoteltu SAC-, SPA- ja SCI-alueisiin. SAC-alueet ovat luontodirektiivin mukaisia erityisen suojelutoiminnan alueita. Riittävä etäisyys tuulivoimaloihin määräytyy kyseisen alueen perustamiseksi käytettyjen suojeluarvojen perusteella.</p>

RISTIJÄRVI, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEESEEN

<p>Kukaan ei halua lomamökkiä tuulivoimaloiden läheisyydeltä. Puolanka ja Ristijärvi menettävät virkistys- ja luontoarvonsa.</p>	<p>Esimerkiksi linnustoalueisiin (SPA) tarvittava etäisyys poikkeaa kasvillisuus- ja luontotyyppiperusteista alueista. Tavanomaisesti riittävä etäisyys on muutamia kilometrejä.</p> <p>Lähialueella sijaitsevien luonnonsuojelualueiden osalta arvioidaan hankkeen mahdolliset vaikutukset alueiden suojeluperusteisiin. Arvioitaessa hankkeen vaikutuksia lähimpiin suojelualueisiin hyödynnetään YVA-menettelyn muiden vaikutusten arviointien tuloksia. Lähin Natura-alue on Säkkinenlatvasuo-Jännesuo-Lamminsuo ja Peuraneva (n. 2 km hankealueesta) on luontotyyppiperusteinen.</p> <p>Tyypillisesti Natura-alueiden läheisyyteen sijoitettujen hankkeiden osalta laaditaan erillinen Natura-tarveharkinta tai varsinainen Natura-arviointi, mikäli suunnitteluvaiheessa ei voida poissulkea hankkeesta aiheutuvia merkittäviä vaikutuksia alueen suojeluperusteena olevaan lajistoon tai luontotyyppiin.</p>
<p>Toivoisin myös, että hankkeesta tiedotettaisiin kunnolla. Paljakan lomamökkien omistajat eivät kaikki vakituiset asukkaat tiedä edes koko hankkeesta. Olisi erittäin tärkeää, että asukkaat ja mökkien omistajat saavat tiedot tästä hankkeesta. Entä miten ikäihmiset? He eivät osaa käyttää nettiä saattikka lähettää sähköpostia ilmaistakseen mielipiteensä. Kaikille pitäisi lähettää kirjallinen ilmoitus, se olisi vähintään mitä kuuluisi tehdä. Entä kysely tuulivoimala hankkeesta, se olisi myös erittäin tärkeää toteuttaa? Lisäksi tuntuu, että näillä hankkeilla on kiire ja ihmiset eivät pysty kunnolla paneutumaan asiaan ja ilmaisemaan mielipiteensä</p> <p>Toivon todella, että hanke kaatuu, toimeentuloni ja luonnon ja eläinten vuoksi.</p>	<p><u>Tiedottaminen</u></p> <p>Kaavan eri vaiheista tiedotetaan Ristijärven, Puolangan ja Hyrynsalmen kuntien ilmoitustauluilla ja kirjastoissa sekä Ristijärven kunnan nettisivuilla. Kiinteistön omistajille/haltijoille/muille osallisille noin 1 kilometrin säteellä kaava-alueesta on postitettu maanomistajakirjeet kaavan vireille tulosta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville asettamisesta.</p> <p>Asukaskysely toteutetaan YVA-menettelyn yhteydessä paperisena otannalla.</p> <p>Yhteinen yleisötilaisuus YVA-menettelyn kanssa järjestettiin etäyhteydellä 8.2.2022. Yhteinen yleisötilaisuus YVA-menettelyn kanssa järjestettiin etäyhteydellä 8.2.2022. Jatkossa pyritään järjestämään tilaisuus paikan päällä tai hybriditilaisuus YVA-selostuksen ja kaavan valmisteluaineiston (ml. kaava- luonnos) valmistuttua: paikan päällä ja/tai samalla etäyhteydellä, jotta tiedon saanti turvataan niille, joilla ei ole etäyhteyksimahdollisuutta ja myös niille, jotka eivät paikan päälle jostain syystä pääse esim. ulkopaikkakuntalaisille loma-asukkaille.</p>

2.9 Mieli pide 9

Mielipide 4.3.2022	Vastine
<p>Vastustan kyseisen hankkeen suunnitelmaa, jossa rakennettaisiin uutta 110 kv johtoa tai kaapelia, 2-3 kilometriä, mikä liittyisi Fingridin (alueen eteläpuolella) sähkönsiirtoverkkoon. Maanomistajien metsiä hakattaisiin aivan turhaan ja aiheutettaisiin pahaa suopaa ja mieltä, joita kyseinen hanke ei muuten koske.</p> <p>Kannatan suunnitelmaa, jossa tuulivoimapuisto liitettäisiin Kajaven (alueen länsipuolella) olevaan sähkönsiirtoverkkoon.</p>	<p>Merkittään tiedoksi mielipide, jossa vastustetaan tuulivoimahankkeen liittämistä Fingridin sähkönsiirtoverkkoon, mutta kannatetaan liittymistä Kajaven sähkönsiirtoverkkoon.</p> <p>Hankevastaava keskustelee ja neuvottelee liittymismahdollisuuksista Fingridin ja Kajaven kanssa. Molempien liityntävaihtoehtojen vaikutukset arvioidaan.</p>

RISTIJÄRVI, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEESEEN

2.10 Mielipide 10

Mielipide 8.3.2022	Vastine
<p>Ihmisten terveys tulee huomioida paremmin tuulivoimaa suunnitellessa. Raha ei ratkaise terveyttä eikä luontoarvoja. Saukkovaara on Suomen korkein vaara. Lähteitä, vesipaikkoja yhteisillä maillamme. Luonto kärsii tuulivoimaloista. Marjastus, metsästys, retkeily ja lan, hiihtäen ja pyöräillen. Vuosittain on Saukonvaellus syksyllä ja Saukon-hiihto maaliskuulla, jolla on jo pitkät perinteet. Saukkovaara on paikallisille sekä kainuulaisille sekä muualta Suomesta kävijöille ja matkailijoille tärkeä luontokohde.</p> <p>Minkälaisen Kainuun jätämme lapsillemme ja lastenlapsillemme? Emme hyväksy maanomistajina tuulivoimaloiden rakentamista Saukkovaaran läheisyyteen.</p>	<p>Hankkeen ja kaavan mahdollistaman maankäytön vaikutukset terveyteen arvioidaan. Esimerkiksi hankkeen meluvaikutukset arvioidaan melumallinnuksen ja laskennan tuottaman selvityksen perusteella ja raportoidaan selostukseen. Melumallinnusten tuloksia verrataan valtioneuvoston asetuksen (1107/2015) mukaisiin ulkomelun ohjearvoihin sekä arviotujen sisämelujen osalta Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 545/2015 toimenpiderajoihin. Kaavoituksessa varmistetaan, etteivät tuulivoimalan keskiäänitasot ylitä terveyden turvaamiseksi asetettuja ulkomelun ohjearvoja tai sisämelun toimenpiderajoja häiriintyvien kohteiden; asuin- ja lomarakennusten kohdalla.</p> <p>Erityisesti tuulivoimaloiden melun terveysvaikutuksista on viime vuosina tullut uutta tutkimustietoa. Tuoreimpina tutkimuksina mainittakoon Turun ammattikorkeakoulun terveystutkimus, joka on julkiastu kansainvälisessä vertaisarvioidussa tiedelehtessä: Tieliikennemelu on tuulivoimamelua vakavampi terveysriski - ePressi (Radun, J., Maula, H., Saarinen, P., Keränen, J., Alakoivu, R., Hongisto, V. (2021). Health effects of wind turbine and road traffic noise on people living near wind turbines. Renewable and Sustainable Energy Reviews 157 112040 (13 pp). Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen (THL) tutkimuksessa "Reseptilääkkeiden käyttö tuulivoimatuotantoalueiden ympäristössä" (Turunen A., Tiittanen P., Yli-Tuomi T., Ianko T., Korhonen M. 2022 https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2022021519269) selviää, että tuulivoimaloiden läheisyydessä asuminen ei ole lisännyt reseptilääkkeiden käyttöä. Työ- ja elinkeinoministeriön teettämän selvityksen (20.4.2020, 6/2020) johtopäätöksenä on, ettei tuulivoimaloiden infraäänialtistus selitä tuulivoimaan liittyviä oireilua.</p> <p>Vaikutukset virkistykseen arvioidaan. Maisemavaikutusten arvioinnissa arvioidaan vaikutukset vaaraisemaan.</p> <p><u>Maisemavaikutukset: Näkyvyysanalyysi ja havainnekuvat</u> Maisemavaikutusten arvioinnissa hyödynnetään näkyvyysalueanalyysiä, jonka avulla voidaan arvioida tuulivoimaloista aiheutuvien vaikutusten laajuutta ja niiden kohdistumista. Analyysi antaa myös käsityksen mahdollisista näkymäsuunnista, joihin tulee vaikutusarvioinnissa erityisesti kiinnittää huomiota. Näkemäänalyysissä mallinnetaan paikkatietopohjaisesti alueet, joille tuulivoimalat tulevat näkymään ja alueet, joilla tuulivoimalat todennäköisesti eivät näy. Analyysissä otetaan huomioon maaston muodot ja puusto.</p> <p>Tuulivoimaloiden näkyvyyttä, vaikutuksen luonnetta ja merkittävyyttä maisemassa havainnollistetaan valokuviin tehtävien kuvasovitteiden avulla. Kuvasovitteiden katselupisteet valitaan siten, että kuvilla voidaan havainnollistaa hankkeelle tyypillisiä maisemallisia vaikutuksia, maisemallisiin arvoihin kohdistuvia ja hankkeesta asutukselle tai virkistyskäyttäjille kohdistuvia maisemallisia vaikutuksia.</p>

RISTIJÄRVI, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEeseen

2.11 Mielipide 11

Mielipide 3.3.2022	Vastine
<p>Toteamme Pieni-Paljakan tuulivoimapuiston osayleiskaavoista, että suunnitelmat muodostavat uhan alueen herkille luontoarvoille. Ne heikentävät alueen hiljaisuuteen, pimeyteen ja erämaisyyteen perustuvia virkistysarvoja. Kaavoitus suunnitelmat eivät lisää mm. Uvan, Latvian ja Kotilan alueiden vetovoimaa eivätkä pitovoimaa. Tuulivoimalat Pieni-Paljakan ja myös Puolangan Hietavaaran alueella mullistaisivat täydellisesti alueen luonteen, ja vastustamme näitä suunnitelmia.</p>	<p>Tuulivoimahankkeen yleiskaavoittamista vastustava mielipide merkitään tiedoksi.</p>
<p>Paljakassa ja Hietavaarassa on moottorikelkkareitit ja patikointireittejä, on laavuja, on virkistykseen sopia jokia. Olisi väärin alueella jo toimivia ja eläviä kohtaan, että näiden alueiden käyttötarkoitus yhtäkkiä muutettaisiin uusien maanomistajien sijoitustuottoiveiden mukaisesti. Kaavoituksella tulisi turvata alueiden säilyminen nykyisessä käytössä ja matkailun edellytysten parantaminen.</p> <p>Kainuun liiton Ekologiset yhteydet, luontomatkailu ja hiljaiset alueet Kainuun aluekehityksessä ja maakuntakaavoituksessa -selvitys nostaa esiin Kainuun vahvuutena vielä jäljellä olevat hiljaiset alueet. Selvitystä varten tehdyt valokuva-analyysit osoittivat, että Pieni-Paljakan ja kotikylämme Uvan alueella on potentiaalia hiljaiseen matkailuun. Sijainti kahden matkailukesittymän läheisyydessä, mutta ei kuitenkaan hälinässä, on optimaalinen hiljaiselle matkailulle ja toisaalta myös ei-hiljaiselle luonnossa virkistäytymiselle, johon kuuluvat vaikkapa moottorikelkkailu, mönkijäsafarit ja metsästys. Kaavoituksella ei tulisi heikentää edellä mainittujen asioiden toteutumista nyt ja tulevaisuudessa.</p> <p>Kainuun liiton ja Suomen ympäristökeskuksen tekemässä selvityksessä Pieni-Paljakan kuten myös meitä lähimpänä olevan Hietavaaran (kuva Poikkijärven saunalta) alue on tunnistettu hiljaisiksi ja pimeiksi alueiksi. Näitä arvoja kuntien tulisi vaalia. Alueita ei ole maakunnallisessa tuulivoimakaavassa tuulivoima-alueiksi osoitettu – ne olisi vaikea perustella sellaisiksi, eikä ympäristöministeriö sellaista kaavaa todennäköisesti vahvistaisi. Kaavassa luontomatkailuun ja virkistykseen varatun alueen viereiset, luontoarvoiltaan erityisen herkat alueet eivät sovellu huriseville ja välkkyville tuulivoimaloille ja niiden vaatimalle infralle. Tätä ei tulisi kiertää sillä, että alueelle tehdään alle 9:n voimalan tuulipuistoja.</p>	<p>Mielipiteessä viitataan Kainuun liiton selvitykseen (2016), jossa on tunnistettu melualueiden ulkopuoleiset alueet (ihmistoiminnasta aiheuttava melu alle 30-35 dB) potentiaalisina hiljaisina alueina.</p> <p>Vahvistetussa maakuntakaavassa Pieni-Paljakkaa ei ole osoitettu maakuntakaavan tuulivoimaloille soveltuvaksi alueeksi (tv). Pieni-Paljakan enintään 9 tuulivoimalan hanke ei edellytä merkintää tuulivoimaloille soveltuvasta alueesta maakuntakaavassa. Maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueella tarkoitetaan lähtökohtaisesti vähintään kymmenen (10) teollisen kokoluokan voimalan muodostamaa aluetta. Voimassa olevassa maakuntakaavassa ei ole osoitettu maankäytön tavoitteita, jotka estäisivät tuulivoima-alueen yleiskaavoittamisen alueelle.</p> <p>Hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnissa selvitetään alueen arvot ja huomioidaan ne kaavaratkaisun valmistelussa siten, ettei kohtuuttomia haittoja muodostuisi sekä esitetään haittavaikutusten lieventämiskeinoja.</p>
<p>Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n mukaan kaavan tulee perustua riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Mielestämme Pieni-Paljakan kuten myös Hietavaaran yva-suunnitelmissa ei ole varauduttu riittäviin tutkimuksiin ja selvityksiin vesiensuojelusta sekä hiljaisuuden ja erämaisyyden säilyttämisestä. Selvitykset on Korkeimman hallinto-oikeuden mukaan tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia eli koko valuma-alueelta, ei vain kaavan sisältä.</p>	<p>Yhteysviranomaisen on lausunnossaan ottanut kantaa ympäristövaikutusten arviointia varten laaditussa YVA-ohjelmassa ohjelmoitujen selvitysten ja vaikutusten arviointeihin työohjelmaan. Lausunto huomioidaan selvitysten ja vaikutusten arviointien laadinnassa. Selvitykset ja arvioinnit raportoidaan YVA-selostukseen sekä huomioidaan kaavaratkaisun suunnittelussa ja kaavaselostuksessa.</p>

RISTIJÄRVI, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEESEEN

<p>Pidämme huolestuttavana sitä, että kaavoitusluonnoksissa ja yvassa ei ole tarkemmin otettu kantaa alueen vesiensuojeluun. Jos alueiden maaperässä tehdään kuvatonlaiset raskaat rakentamistyöt, vesistöjen pilaantumisen riski on todennäköinen. Tuulivoimalat ovat uhka niin suoluonnon monimuotoisuuden säilyttämiselle, alueen käyttövedenottopaikoille eli lähteille, joita laki suojaa sekä alueelta laskeville puroille ja joille aina valuma-alueen järviin asti. Valuma-alueen puroissa ja joissa elää mm. uhanalaista ja direktiivillä suojeltua jokihelmisimpukkaa sekä purotaimenia.</p>	<p>Tuulivoimapuiston vaikutukset pinta- ja pohjavesiin (laatu ja määrä) arvioidaan tuulivoimapuiston suunnitelmien, ympäristöhallinnon aineistojen, kartta- ja tarvittaessa maastotarkastelun perusteella. Erityistä huomiota arvioinnissa kiinnitetään mahdollisiin luonnontilaisiin pienvesiin, sekä happamien sulfaattimaiden aiheuttamiin vesistövaikutuksiin. Samalla arvioidaan hankkeen yleispiirteiset vaikutukset alapuolisten vastaanottavien vesistöjen laatuun ja tilaan vesipuidedirektiivi sekä alueelliset vesienhoitosuunnitelmat ja toimenpideohjelmat huomioiden.</p> <p>Jokihelmisimpukan esiintyminen lajin esiintymisympäristöksi soveltuvissa virtavesistöissä selvitetään niillä alueilla, joilla tarvitaan vesistöilyksisiä. Vesistöjen ylitykset toteutetaan siten, ettei eliöstön vaapaata liikkumista estetä ja liettymisriskiä aiheudu.</p>
<p>Kaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota muun muassa alueidenkäytön ekologiseen kestävytyteen, vesivarojen kestäväan käyttöön ja luonnonarvojen vaalimiseen. Luonnonsuojelualueet pitäisi kytkeä toisiinsa ekologisilla käytävillä, joita pitkin lajit kuten liito-orava voivat liikkua uusia reviirejä hakiessaan. Tuulivoimalat rikkoisivat ekologisia käytäviä.</p> <p>Muistutamme myös, että tuulivoimaloiden vaikutusta alueen metsäeurakannalle ei voi selvittää konsulttityönä kirjoituspöydän takaa. Kainuun liiton Ekologiset yhteydet, luontomatkailu ja hiljaiset alueet Kainuun aluekehityksessä ja maakuntakaavoituksessa todetaan, että vielä ei ole tarpeeksi tietoa tuulivoimaloiden vaikutuksesta susien reviireihin. Puolueetonta tutkimustietoa täytyisi sekä Hietavaaran että Pieni-Paljakan hankkeissa kaavoittajan vaatia yva:ssa.</p> <p>Toivomme, että Puolanka ja Ristijärvi elvyttävät yhdessä Vaara-Kainuun kansallispuiston suunnitelman, jonka menestymismahdollisuudet ovat nyt paremmat kuin ennen, sillä EU:n biodiversiteettistrategia vaatii Suomea suojelemaan 30 prosenttia alueestaan.</p>	<p>Suomen suurimmat luontokadon kiihdyttämisen paineet ovat metsätalous, maatalous, rakentaminen, saastuminen ja ilmastonmuutos (Suomen ympäristökeskus > Luontokadon pysäyttäminen edellyttää ekologista siirtymää (syke.fi)).</p> <p>Tuulivoimalat pyritään lähtökohtaisesti jo suunnitelluissa sijoittamaan sellaisille alueille, joilla ei esiinny merkittäviä luontoarvoja (kuten esimerkiksi lajirikkaat vanhat metsät, huomionarvoisten tai uhanalaisten lajien esiintymispaikat (mm. liito-orava), lajistoltaan monimuotoiset ja vaativat luontotyypit). Tuulivoimahankkeessa voimalapaikat on sijoitettu talouskäytössä oleville metsätalouksille ja alueen tiestö on pyritty suunnittelemaan jo olemassa olevia teitä mahdollisimman paljon hyödyntäen, jotta elinympäristöjen tuhoutumisesta ja pirstoutumisesta aiheutuva vaikutus jää mahdollisimman pieneksi. Tuulivoimaloiden sekä tiestön ja sähkönsiirron rakenteiden tarvitsema tila on verrattain pieni suhteessa alueen kokoon ja osuus metsätalouksista, joka muuttuu hankkeen myötä teollisuusalueeksi luokiteltavaksi alueeksi, jää vähäiseksi. Tuulivoimatuotannolla on nykyisten arvioiden mukaisesti ilmastonmuutoksen torjumisen näkökulmasta positiivinen vaikutus.</p> <p>Nykytekniikalla toteutettuna tuulivoimala vie 1-1,5 hehtaarin pinta-alan. Tämä on puolet vähemmän kuin suunnitteilla olevan tuulipuiston luoteisosassa sijaitsevan Sileäsuon pinta-ala. Metsävaltaisella alueella lajien liikkuminen ja perimän monipuolisuus populaatioissa ei vaaranna tuulivoimaloiden vuoksi.</p>
<p>Lopuksi huomautamme, että Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa on virhe, mitä tulee muinaismuistoalueisiin (ks. oheen liitetty kuvapari kartoista). Pidämme huolestuttavana, että maakunnallinen ohjaus on tällä tavoin jättänyt huomioimatta tämän kulmakunnan muinaismuistolailla rauhoitetut kohteet. Tällaiset virheelliset kartat voivat ohjata väärin tulkintoihin. Alueelle olisi syytä tehdä vielä uusia maastoinventointeja Kainuun museon arkeologin toimesta. Esimerkiksi 1700-lopun lopulla rakennetulla Poikkijärvellä on tiedossamme yksi muinaismuistolain rauhoittama alue kokonaan inventoimatta. Olemme tästä olleet jo yhteydessä museoon ja sopineet heidän käynnistään alueella.</p>	<p>Tuulivoimahankkeen YVA-menettelyn ja osayleiskaavoituksen yhteydessä laaditaan arkeologinen inventointi alueelle.</p>

**RISTIJÄRVI, PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON OSALLISTUMIS- JA
ARVIOINTISUUNNITELMA**
KAAVAN LAATIJAN VASTINE SAATUUN PALAUTTEESEEN

<p>Kunnilla on onneksi oikeus olla kaavoittamatta alueita tuulivoimalle. Toivomme, että Puolangalla ja Ristijärvellä otetaan aikaisä asian suhteen, eikä tuulivoimayhtiöiden tai isojen, rekisteritietojen mukaan muilla paikkakunnilla asuvien maanomistajien (sijoittajien) intressien mukaisesti kiirehdiä hankkeita. Tuulivoimalle on Suomessa paikkoja, joissa maisemat, metsät ja vesistöt on jo muutettu rakentamisella. Tällaista luontoa, mitä Puolangalla ja Ristijärvellä on, ei ole missään muualla.</p>	<p>Mielipide merkitään tiedoksi.</p>
--	--------------------------------------